

ARBETAR MAKT

4/77 årg 6 3kr

LIVET ÄR
EN FEST

ARBETARMAKT

L+S

utges av Förbundet Arbetarmakt
Årgång 6, nummer 4 1977 (48)

Adress: Tidningen ARBETARMAKT
Box 31 102
400 32 Göteborg 31
Telefon: 031/42 30 98

Prenumeration för 12 nummer:
Vanlig prenumeration: 40:-
Stödprenumeration: 60:-
Kampprenumeration: 100:-

Prenumeration för 6 nummer: 25:-

Postgiro prenumeration: 38 13 00-3
Postgiro redovisning,
ombudsförsäljning: 20 21 02-0
Postgiro beställning
av tidigare nummer: 20 75 76-0

Postgiro STÖDFONDEN: 23 71 77-1

Ansvarig utgivare: H Forshult

Detta nummer presslagt den 1 aug. Manus-
skript och illustrationer till nästa
nummer skall vara redaktionen tillhanda
senast den 16 sept.

Eftertryck medges endast med angivande
av källan.

ISSN 0345 - 0325

Tryckt av Tryckerigruppen i Göteborg,
Augusti 1977.

Ta kontakt med oss:

JÖNKÖPING: Förbundet Arbetarmakt
Box 154, 551 02 Jönköping
Tfn: 036 - 12 56 70

GÖTEBORG: Förbundet Arbetarmakt
Box 31 102, 400 32 Göteborg
Tfn: 031-42 30 98

STOCKHOLM: Förbundet Arbetarmakt
Box 49 035, 100 28 Stockholm
Tfn: 08-195086

Borgarklassens diskreta lösningar

Göteborgs värsta miljöförstörare, dvs *Göteborgsposten*, vet inte riktigt hur man ska förhålla sig till de signaler som hörs att svenskt "näringsliv" är på väg in i en ekonomisk kris. Det finns två traditionella borgerliga sätt att reagera på dylikt tal:

1) 'Dom som talar om kris är bara olycks-
korpar. Jobba på så att det inte blir någon
istället för att måla fan på väggen.'

2) 'Krisen är ett faktum, nu är alla goda råd
dyra. Vårt kära näringsliv behöver ofantligt
mycket hjälp för att reda ut det här.'

På ledarsidan den 4 juli har *Göteborgsposten*
för säkerhets skull givit utrymme åt bägge
sorters "svar".

Bo Abrahamsson konstaterar lagom förnumstigt:
"Många kriser förutspås men blir inte av. Men
när de verkligen kommer dyker de kloka upp
med sitt: vad var det jag sa? När risktagan-
de blommar ut i något positivt är det tyst -
men går det snett kommer besvärsskrifterna med
pekfingret i vädret".

Göteborgs-Posten

I ett annat inlägg hör Gustaf Petrén dystra
stämma: "Raset har kommit på en gång och
överskattat."

Herr Petrén är en typisk borgerlig debattör.
Ingen kan som sådana helt suveränt nonchalera
de slutsatser som deras egen verklighets-
beskrivning leder fram till. Det är riktigt
fascinerande att följa hur resonemanget byggs
upp, led för led, tills man knappt tycker att
man behöver läsa till slut, för detta kan
bara utmynna i ett: Detta ekonomiska system
nar spelat ut sin roll! Men icke... I allra
sista stund lyckas vår borgerlige debattör
finna ett löjligt halvmått, det halvmått som
den borgerlige läsaren febrilt letat efter
hela artikeln igenom. Och som han accepterar
i brist på bättre virke.

Petrén vet att formulera sig: "Endast på
grund av en i ett högindustriell samhälle en-
stående historielöshet och en långt driven
konformism i den allmänna åsiktsbildningen
har man lyckats inbilla svenska folket att

det finns en fast naturlag som säger att
Sveriges välstånd ska stiga med vissa pro-
cent om året."

(Han talar inte om att det enda missljudet i
i den konformistiska kören har kommit från
vänster. Inte heller att dom praktiskt taget
enda som försökt kämpa för ett historiemed-
vetande i de "djupa leden" har varit marxis-
ter.)

Petréns skildring av den svenska ekonomin är
sannerligen dystert: "Vår malm har blivit tek-
niskt ointressant och malmutskeppningen från
vissa hamnar har redan sjunkit till hälften.
Vårt trä och vår massa kan icke hålla undan
i konkurrensen med andra länders varor. Det
specialstål, för vilket vi var välkända, görs
nu billigare och kanske också bättre på andra
håll. Likadant är det med stora delar av
verkstadsindustrin." Osv, osv.

G-P

Skribenten är hård i sitt omdöme gentemot
politikerna, vilka han anklagar för att inte
våga tala om för folk hur det verkligen står
till, "att det ljuva livet är inte blott till
tillfälligt utan varaktigt hotat".

Nå, vad är att göra? Petréns recept är den
gamla vanliga visan: Attitydförändring, öd-
mjukt acceptering av ödet, etc. Men den här
argumentationen "känns" inte riktigt bra. Läs-
aren känner igen den från andra borgerliga
skribenter. Påminner allt för mycket om forna
tidens kyrkoherders förkunnelser inför all-
mogen: "Kryp, kräla i stoftet, offren eder!"
För fatalistiskt, negativistiskt, förlite
av "positivt risktagande". Därför skyndar si
sig Petrén att komplettera sitt offerbudskap
med ett annat, lite mer teknologiskt och
"konstruktivt".

"Det finns en väg ut ur detta elände. Näml-
igen att göra mera saker som går att sälja
för sådana priser vi måste ta ut för att få
kostnadstäckning. Det gör det nödvändigt att
finna nya produkter istället för de gamla
som slagits ut. Det gäller att arbeta upp
och vidmakthålla försäljningsorganisationer
mm."

Göteborgs-Posten

Vad vill Förbundet

Förbundet Arbetarmakt kämpar för det
kommunistiska, klasslösa samhället.
Vägen dit går över det socialistiska
samhället.

Arbetarråd

Vi kan skönja hur ett framtida socialis-
tiskt samhälle skulle kunna gestalta
sig, om vi studerar den organisering som
ständigt har återkommit i arbetarklassens
kamp, de i revolutionära situationer upp-
komna *arbetarråden*.

Alltifrån sovjeterna i Ryssland 1905
och 1917-18 - över råden i Spanien
1936 och Ungern 1956 - till kommittéerna
i Portugal 1975, har rådsformen visat
sig vara arbetarklassens självklara
organisering.

Rådsrörelsen saknar alltså ingalunda
historia, men den har förtigits, belju-
gits och bekämpats av borgare, stalinister
och maoister. Somliga leninister erkänner
rådets betydelse, men ser i dem endast
en stödorganism till staten och partiet,
och inte som *socialismens kärna*: den
organisationsform som kastar alla hierar-
kiska och från proletariatet skilda makter
över ända.

Det socialistiska samhället innebär att
arbetarklassen utövar den *direkta*
kontrollen över produktionen och samhället.
Det kan endast ske genom att det på bas-
planet (arbetsplatser, bostadsområden etc)
bildas råd och att dessa centraliseras
till regionala och centrala församlingar.
Makten ligger hela tiden hos de lokala
råden genom att en delegat alltid är an-
svarig inför den församling hon/han är ut-
sedd av. För att undvika "proffsrepresen-
tanter" tidsbegränsas delegatperioden,
delegaterna är omedelbart avsättbara och
har inga privilegier. Självklart varvas
manuellt och intellektuellt arbete.
En planekonomi upprättas, vilken styrs
av råden.

Total revolution!

Vi framhåller att socialismen kräver
en *total revolution* som griper in i
livets alla områden. Gränsen mellan
arbete och fritid suddas ut, begrepp som
"kultur" och "politik" blir en natur-
lig del av all mänsklig aktivitet,
arbetsdelningen bekämpas och uppdelningen
av beslutsfattare och verkställande av
besluten upphör.
Förhållandet man - kvinna - barn be-
frias från de förtrycksmedaniser som
återfinns i bl a kärnfamiljen. Nya boende-
och samlevnadsformer kommer att kunna
utvecklas.

**SOVJET, KINA, POLEN,
KUBA, TJEKOSLOVAKIEN
VIETNAM**

Finns det då något exempel på ett social-
istiskt land? Nej, tyvärr. I de länder
som kallar sig socialistiska råder istället
för kapitalism ett nytt produktionssätt,
statsbyråkrati. Där ligger den beslutande
makten hos en byråkrati, organiserad i det
"kommunistiska" partiet. Denna byråkrat-
klass upprättar en planekonomi i enlighet
med sina egna intressen. Statsbyråkratin
kan lika lite som kapitalismen reformeras
bort, och det pågår ständigt en klasskamp
i dessa länder, vi har sett exempel på
detta i bl a Polen 1970-71 och Shanghai
1968.

Vad kan man nu säga om detta? Jo, att Sverige skall traska på i gamla hjulspår, kapitalistiska dito, och att det inte finns någon radikal lösning på problemet. *Inte ens en radikal kapitalistisk lösning*, av samma typ som när staten ryckte in och på den vägen fick kapitalismen på fötter efter krisen på 1930-talet. Kapitalismen har spelat ut sitt sista kort - statsinterventionismen. Systemet har tappat förmågan att drastiskt revolutionera sig självt. Varken från sossar eller "riktiga" borgare, typ Petrén, serveras någon annan medicin än Uppoffringar + Nya Produkter.

Vad gäller de nya produkterna: Sveriges tidigare ganska enastående välstånd, även efter

västerländska mått mätt, byggde i mycket stor utsträckning på ett antal innovationer (=uppfinningar), eller rättare sagt, förbättringar av redan gjorda innovationer (exempelvis kulager, elsvetsning, telefoni, elektronik). Härvidlag spelade det tekniska snillet hos ett ganska begränsat antal företagsgrundare och ingenjörer in. Faktiska forskningsresurser var av sekundär betydelse. I dagens läge är förmågan att göra nya innovationer till 99% en resursfråga. Experiment och undersökningar kostar oerhörda summor. Och vad gäller resurser ligger Sverige i lä... m.

G-P

Det känns nästan tröttsamt att behöva upprepa, för vilken gång i ordningen har vi glömt, att bara introduktionen av ett helt nytt produktionssätt - ett socialistsikt - kan klara oss ur den här knipan. Tröttsamt, därför att det med tiden upplevs som så fullständigt självklart. Tröttsamt, därför att vägen dit är så lång. Under tiden rasar hela skiten omkring en...

Om de Nya Produkterna kan lämnas därhän, hur står det då till med viljan att göra Uppoffringar?

Ganska dåligt om man ska döma av Petréns egna funderingar:

"Sannolikt får man räkna med regimskifte vid varje val. Ovisst är om den nuvarande partistrukturen kommer att hålla. Varje samhällsgrupp kommer att kämpa för att nedtrappningen skall drabba just den mindre hårt än andra."

Den förtvivlade kampen om sin bit av "kakan" har vi redan börjat se de första tecknen på. Verkligt intressant är hans förmodan att vi kommer att få täta regimbyten. Vi är nämligen av den övertygelsen att socialdemokratin suttit vid makten i 44 år, inte beroende på att deras propagandaapparat varit effektivare än "borgarnas", utan därför att deras politik på sitt sätt burit frukt. Om "borgarna" skulle lyckas reda upp den här krisen - i sig osannolikt - kunde dom ganska säkert räknas med att få sitta kvar efter 1979 års val. Men det gör dom inte. Triumferande återser sossarna sina gamla kära tillhåll i departementskorridorerna. Nu skall här rensas upp efter tre års vanstyre - och så misslyckas dom. Krisen fördjupas. Nästa val är det dags igen. Enligt känt mönster från Storbritannien, där Tory och Labour avlöst varandra i trettio år, alltmådan de Förenade Kungadömena sjunkit allt djupare ner i dyn. Det är i det detta läge - inte förr - som ett *revolutionärt* alternativ kan etableras och upplevas som ett alternativ. Att i detta läge ställa upp till val och hänga med i det parlamentariska gyckelspelet vore politiskt vansinne, eftersom det stöd man kan få inte bara sammanhänger med ens antikapitalistiska värderingar, utan också i vad mån man tar avstånd från en valprocedur som alltfler genomskådat.

G-P

Vad alltfler kommer att söka efter är ett politiskt alternativ som ligger i nivå med deras eget uppvaknande och genomskådande. Dom kommer inte att tåla några halvmessyrer.

I övrigt kan vi läsa i *Göteborgsposten* att "Väljarna dras mot mittfältet" och att "S2 och I12 segrade i militära GP-skyttet".

Det löser sig

För fem år sedan, i juni 1972, kom denna tidning ut med sitt första nummer. Sedan dess har 47 nummer utkommit. I och med detta nummer förändras tidningen en del. Vi arbetar vidare på att förbättra och förnya ARBETARMAKT och öka dess spridning. Vi tror att du vill vara med i detta arbete. Skicka oss därför dina synpunkter redan idag! Vi tar tacksamt emot alla förslag.

Så har det då hänt, det som vi påstod var på gång för över ett år sedan i AM 4/76, och som ledande SKP:are förnekade i AM 10/76 - och som för den delen en del kamrater inom FAM frågat sig vad vi haft för grund att skriva så om. Ja det är naturligtvis Albaniska kommunistpartiets kritik av det kinesiska. Nu i Juli månad publicerades i *Zeri i Popullit* en ledare där den maoistiska teorin om de "tre världarna" samt "vår fiendes fiender är våra vänner" kritiserar.

AAP (Albanska Arbetets Parti) kritiserar KKP för dess syn på huvudmotsättningen i världen; supermakterna USA och Sovjet (varav Sovjet är den farligaste) å ena sidan och andra och tredje världen å den andra. Andra världen består av de små imperialistiska staterna såsom Frankrike, Tyskland och Sverige, medan tredje världen består av de sk socialistiska staterna plus de sk u-länderna. AAP menar i stället att man måste se klassmässigt på motsättningarna... att huvudmotsättningen i världen går mellan proletariatet och borgarklassen i hela världen.

Och så långt låter det ju bra. En fråga som inställer sig är: vad skall proletariatet kämpa för, och på vilket sätt? Och att det för AAP inte är frågan om Arbetarmakt och socialism var det vi försökte visa i AM nr 4 & 10/76.

Motsättningen mellan byråkraterna i AAP och KKP kommer att leda till att krisen bland deras eftersägare här förstärks. Redan har KFML(r) anslutit sig till den albanska sidan. Nu väntar bara SKP vad det 50-åriga oraklet, Kina och Albanien-vännen Jan Myrdal ska säga innan man tar ställning. Har Enver Hoxa i själva verket hela tiden varit en facistisk trotskistisk, revisionistisk, opportunistisk hund?

Arbetarmakt?

Kross? kapitalismen!

För att genomföra den socialistiska revolutionen, såväl i öst som i väst, krävs det att arbetarklassen är organiserad och förberedd, medveten om sin historiska uppgift att störta kapitalismen och upprätta socialismen. Det kommer dock alltid att finnas arbetare som är mer medvetna än andra, de som går i spetsen i kampen. Det är också nödvändigt att dessa, "avantgardet", organiserar sig. Genom att vara en del av klassen, känna dess historiska erfarenheter och tillämpa den revolutionära teorin, marxismen, kan avantgardet göra analyser av den aktuella situationen som möjliggör ett effektivt ingripande i klasskampen.

Leninism? Nej!

Denna organisering måste innebära något helt annat än det leninistiska partiet. Den leninistiska partiteorin betraktar förhållandet mellan teori och klasskamp, mellan medvetande och vara, som ett ensidigt förhållande. Den betraktar teorins framväxt oberoende av klasskampens vågor. Teorin blir därför en angelägenhet för Partiet. Leninisterna menar att arbetarna

inte på egen hand kan uppnå ett socialistiskt medvetande, utan att Partiet måste tillföra detta. På detta sätt kan man rättfärdiga sin egen ställning utanför klassen och räkna sig som en institutionaliserad maktfaktor i det "socialistiska" samhället.

Självständighet? Ja!

I stället för ett förlitande på Partiet framhåller Förbundet Arbetarmakt den hos arbetarklassen nödvändiga självständigheten, såväl i förhållande till den borgerliga staten, den reformistiska rörelsen och fackföreningarna, som till mer eller mindre revolutionära organisationer. Denna självständiga organisering tar sig idag uttryck i bl a stormöten och strejkkommitéer.

Fackets begränsningar

Vi arbetar idag för att sammanluta de mest medvetna och aktiva arbetarna i sk arbetsplatskommittéer. Dessa kan vara alltifrån en löst sammansatt "kompisgrupp", en studie-cirkel, en grupp kring en tidning, till en fast och organiserad grupp med en politisk plattform.

Fackföreningarna är inom-kapitalistiska organisationer, de är en organisering för försäljning av varan arbetskraft. De upprätthåller avståndet mellan ledare och ledda. Varje revolutionär situation har visat att fackföreningarna spelar en kontrarevolutionär roll. Genom att de förutsätter en motpart - kapitalisten - hindrar de automatiskt utvecklingen av såväl det revolutionära medvetandet som organiseringen. Därför är det felaktigt och omöjligt att försöka erövra fackföreningarna för en revolutionär politik. Förbundet Arbetarmakt anser att det idag inte existerar någon konsekvent revolutionär organisation, och har därför tagit till sin uppgift att bidra till skapandet av en sådan. För oss innebär det tre huvuduppgifter:

1. att framhålla att socialismen innebär *arbetarmakt* och inte *partimakt*.
2. att framhålla den för socialismen nödvändiga *självständigheten* hos arbetarklassen.
3. att framhålla att socialismen kräver en *total revolution*.

Arbetarklassens frigörelse måste vara dess eget verk!

Låt oss anta att du har skrivit något. Det kan vara dikter, noveller eller kanske t o m en hel bok. Det finns ju dom som skriver för att bli berömda författare, tjäna pengar osv. Men du tillhör nu inte dom. Du vill försöka få det som du skrivit publicerat någonstans. Orsaken är att du anser att det du har skrivit kan ha ett värde för fler än dej själv. Du har något att berätta och vill ha någon slags respons på det du totat ihop ifrån fler än dom närmsta vännerna.

Du skickar in dina alster till en tidning. Dom svarar emellertid att "tyvärr kan vi inte ta in något då det du skickat oss är onyanserat, ostrukturerat och snudd på plagiat av Ekelöf". Det förlag du skickat dina epos till tycker att det du skrivit är "intressant men på tok för tunt för att vi ska våga satsa på det".

Många med skrivambitioner och -behov har råkat in i denna situation. Antingen försöker man trötta ut de etablerade förlagen/tidskrifterna med mer alster eller också söker man alternativa vägar att få ut det man skrivit, att nå en publik. Såvida man inte ger upp och slänger allt i soptunnan.

Det var bl a som en reaktion mot de begränsade möjligheterna att bli publicerad som

de s k stencilmörlagen (1) startade sin verksamhet i början av 70-talet. Många skrivande människor tröttnade på refuseringar, att vänta på att få en chans eller på att poesi åter skulle bli lönsamt att ge ut för storförlagen.

Guru Papers/Kulturgerillan, Eureka, Konflikt, Kulturmagasinet Vargen m fl dök upp och försvann. Alla dessa är numera nerlagda. Men andra har tagit vid (Vi presenterar några av de enligt oss bästa här bredvid). Målsättning och plattform för förlagen och tidskrifterna har varierat. Till nästan 100 % har man dock stått på någon slags "socialistisk" grundval - ett ord som i detta fall inrymmer allt ifrån folkets kulturivrar till anarkister.

Gemensamt för tidskrifterna har dock ofta varit en sund skepsis mot "kultureliten", dvs de människor som behärskar dagstidningarnas kultursidor och bestämmer vad som ska komma fram till allmänheten. Man riktar också skarp kritik mot den censur och likriktning som koncentrationen, rationaliseringarna och den våldsamma utvecklingen inom mediaområdet möjliggjort. Man har vänt sig emot "konsten" och "kulturen" - under kapitalismen förvandlade till varor och avskilda begrepp som allt annat.

Arbetsdelningen under kapitalismen splittar upp våra liv. Vi tilläts inte i större grad skaffa oss någon total eller utvidgad, utvecklande syn på tillvarons möjligheter och omöjligheter. "Skapandet", "konsten" och "kulturen" hänvisas till konstnärer, författare, filmregissörer m fl.

Vi andra får nöja oss med åskådarplatsen: att beskåda resultatet som konsument. Det är inte meningen att vi själva ska uttrycka oss i olika former. Skapandet upplåts åt proffsen. Försöker vi själva att "fuska" lite med teater, keramik, dikter eller annat kallas det föraktfullt för "amatörism". Det riktiga skapandet ska proffsen sköta om...

Naturligtvis har inte alla stencilmörlagen denna analys. För många har stenciltidningarna inneburit en sprängbräda upp i kultur-etablissemangen. Bruno K Öijer, surrealistisk poet med säte i Birkastan i Stockholm, var en gång med om att starta den garanterat censurerade Guru Papers. Tidningen utropade stolt parollen "Spräng den förbannade kultureliten!" Numera har unge herr Öijer slutat kasta sina stipendiepengar i tunnelbanan. Han publiceras av Bonniers och drömer om att bli en ny Strindberg.

Inferi, äldst av de nu i hög grad levande alternativtidningarna, avfärdar nu Öijers poesi som "patetisk braskit" (nr 5/76). Samma Inferi, både bokförlag och tidskrift, gav ut Ulf Lundells första bok "Modus vivendi - molnkrabb" långt innan "Jack" blev rekordsäljare.

Men stencilmörlagen representerar idag schyssta försök till självaktivitet, en slags revolt mot kapitalismens kulturbegrepp. Liksom progressiva musiker startar egna skivbolag startar "vänsterorienterade" författare egna tidskrifter och förlag.

Här måste också *Författares Bokmaskin* nämnas. Varje författare kan hos dom till en låg summa publicera precis vad han/hon vill. Förutsättningen är att författaren själv kan ställa upp och hjälpa till med sättning, bindning, spridning etc. Bokmaskinens böcker är därigenom billiga och verksamheten syftar till att bryta med och bekämpa kapitalismens profitjakt inom litteraturen - en profitjakt som gör att många människor sällan eller aldrig får ta del av väsentlig, samhällskritisk litteratur.

Givetvis är inte allt som publiceras av stencilmörlagen eller bokmaskinerna "bra". Det beror också på vilka utgångspunkter man har. Många tar här sina första stapplande steg. Man får se många av bidragen som försök - att formulera sin situation, sitt eget och andras (miss-)förhållande till samhället och andra människor.

Att allt inte är "finpolerat" är enligt min mening en fördel snarare än en nackdel. Att de flesta av bidragsgivarna inte är proffs är också ett plus. Att de inte är "konstnärer på heltid" innebär att de är kvar i sin ursprungsmiljö; de jobbar eller pluggar och har inte isolerats i skivbolaget eller bohemkretsarna.

En annan fördel med alternativpressen är den intressanta, hämingslösa blandningen av stoff. Här blandas (som i finlandssvenska *Fågel Fenix*) recensioner av diktsamlingar och presentationer av unga författare med självupplevda arbetsplatsreportage och artiklar om ishockeymatcher och dansbanebesök! Ofta experimenterar man friskt med uttrycksformer, språk och lay-out.

Ett av problemen med alternativförlagen är distributionen. Man kan inte och vill heller inte konkurrera med de kommersiella förlagen. Däremot vill man naturligtvis nå så många som möjligt. Att sälja sitt material på bokcaféer och till kompisar räcker ofta inte. I synnerhet som många - främst partibundna - "vänsterbokhandlare" vägrar sälja alternativtidskrifter pga att de "inte har en klar politisk linje", "inte uttrycker arbetarklassens objektiva behov" etc.

Här skulle man kunna försöka med någon slags ombudsverksamhet på arbetsplatser. Eller varför inte uppmuntra människor att starta sin egen tidning; i skolan, i bostadsområdet, på jobbet etc. Det enda som behövs är en stencilapparat och en skrivmaskin (2).

Om du är less på "kulturtidningarnas" trista språk, censuren och försoffningen, kan jag råda dej att ägna stencilförlagen lite uppmärksamhet. Förekomsten av alternativpressen är en känga åt auktoritetstron, den kommersiella och finkulturella pressen - kort sagt ett litet led i kampen för ett annat samhälle. Skriv själv!

Vladimir

NOTER

1. Vi kallar här de alternativa förlagen för *stencilförlag*. Namnet kommer av att de flesta skrifterna från början trycktes med den billigaste metoden: stencilering. De flesta har numera övergått till off-settryckning, vilket innebär snyggare tryck.

2. Vill du ha tips om hur du går tillväga vid startandet av en egen tidning (kostnader, distributionsmöjligheter etc.), skriv till Vladimir, c/o Förbundet Arbetarmakt, Box 49 035, 100 28 Stockholm.

PRÖVA DOM HÄR

PROSELÄTEN

"Vi är alltigenom realistiska. Vi uttrycker verkligheten: leker inte med orden för ordens skull. Ord- och bildspråk är ett sätt att meddela saker och ting. Vi använder språk för att sprida kunskap om världen. Därigenom deltar vi i kampen mot detta samhälle.

Det räcker inte att enbart undersöka samhällets ekonomiska och politiska. Det är också nödvändigt att spejla och förklara denna verklighet, denna tid, utifrån människors upplevelser, konflikter och drömmar. Detta dels för att ge den ekonomiskt-politiska förklaringen av samhället en så stor resonnemangsbotten som möjligt, dels för att fördjupa och bredda vår kunskap om världen och människorna.

Proselätens roll är att delta i stärkandet och fördjupandet av motståndet mot vårt samhällssystem. Proseläten är ett nödvändigt komplement till partipolitiska och agitatoriska tidningar".

Innehåller dikter, noveller, artiklar, bilder, affischer mm. Adress: Peter Sjöblom, Skansgatan 88, 211 32 Malmö.

INFERI

Tidskrift och bokförlag för progressiv, icke-kommersiell kultur, ett publicistiskt alternativ till förlagsjättarna. Adress: Inferi (betyder underjorden eller de underjordiska), Box 167, 821 01 Bollnäs 1.

FÄGEL FENIX

"'Skapande är seger' (Diktonius). Det skapande vi talar om innebär en kontinuerlig omprövning av vår verklighetstolkning - en ständiga kulturrevolutionens princip. Redaktionen är inte fast utan en lös grupp med ett gemensamt intresse: att ge ut en tidning. Dvs arbetsformen är kollektiv. Samma gäller för renskrivningsarbete, lay-out, monteringsarbete på tryckeriet etc. Vi har som princip att ta in något av det mesta som kommer in. Vi riktar oss främst till vår egen generation, och för denna generations räkning vill vi återerövra språket som ett medium för ett mera konstruktivt medvetande, och därmed skänka det förflutna ett sammanhang, framtiden en möjlighet och nuet en riktning/en mening".

Adress: Fågel Fenix, Skatvägen 21, 02600 Esbo 60, Finland.

PERMANENT PRESS

"pp ska vara en tidning öppen för de flesta sorters alster, alltifrån poesi till samhällsdebatt och filmkritik. Vi backas inte upp av något politiskt parti och företräder ej heller något, vi ställer oss dock absolut inte utanför den politiska debatten".

Adress: Permanent Press, Ulf Gyllenhak, Godhemsgatan 40, 414 68 Göteborg.

I HELVETE JAG SKRIVER NÅGOT!

Några killar i Stockholm har gett ut två skrifter med dikter, noveller, teckningar etc, som deras vänner och bekanta skickat in. "Ingen censur har förekommit. Vi vänder oss inte till kulturförståsigpåare och proffskritiker. De flesta som medverkar är lekmän och icke-proffs som förut inte publicerat något. Vårt intresse är inte kulturen utan avskaffandet av den".

Adress: C. Wigardt, Gyllenborgsg. 8, 112 43 Stockholm.

LEVANDE LIVET

"'Levande livet!' är en fortsättning på tid-

skriften Korpen. Tidskriften har ingen partipolitisk tillhörighet, men redaktionen står för en socialistisk samhällssyn. 'Levande livet!' vill genom reportage och intervjuer skildra nutidens klassamhälle. Kulturfrågor - artiklar om konst, litteratur eller musik har en given plats i tidningen. 'Levande livet!' står i motsättning till den kommersiella kulturen, och står istället för en kultur som i första hand tar fasta på arbetarklassens verklighet. 'Levande livet!' försvarar yttrande- och tryckfriheten och är öppen för dem som skriver, tecknar eller fotograferar.

Adress: Sigtunagatan 14, 214 29 Malmö

BOKMASKINEN I GÖTEBORG

1977 startade Bokmaskinen i Göteborg sin verksamhet. Målsättningen är att verksamheten skall drivas utifrån de idéer och erfarenheter som Författares Bokmaskin i Stockholm (08/53 58 80) utvecklat:

Att utan kommersiella intressen ge människor möjlighet att mångfaldiga sina litterära arbeten till lägsta möjliga kostnad.

Adress: c/o Gustaf Engberg, Masthuggsliden 18, 413 18 Göteborg

"Vapnen är ingenting annat än de stridandes egna väsen" (Hegel)

I detta inlägg, som egentligen skulle vara kritik mot "Brutus" artikel: "Om det inre förtrycket", har jag fräckheten att raljera med FAMS "vapenarsenal". Efter, de mycket förenklade beskrivningarna av Marx och Freuds konfliktteorier, ställer jag vissa frågor, ger råd (?) och antyder. Slutligen två citat som kommentar till: 1) Rubriken (sic!) "BRYTNING MED 'FRIHETLIGHETEN'" från RM nr 1 2) Avsnittet "Psykoanalysens utveckling - ett exempel." RM nr 2 sid 14-15.

Trubbiga vapen

Att Förbundet Arbetarmakt har trubbiga och föråldrade vapen, är det ingen tvekan om. Vapnen jag talar om, för mig som känner FAM bara från "utsidan", är tidningen ARBETARMAKT, det nedlagda organet RÅDSMAKT, men nu inne på sin första grundliga reprisrunda, pamfletter och skriftserier i ARBETARPRESS regi. Inte är det heller så konstigt att "-----" är en inre angelägenhet bara för FAMS medlemmar och mest aktiva sympatisörer. Kanske ett bevis för att ett "historiskt syndrom" har sänkt sig över den lilla grupp som vid högtidliga tillfällen kallar sig "den enda rådsgrupp av format i Sverige".

Om sniffning

Sniffa är farligt och fördömande får jag reda på i FAMS senaste "projektil", AM nr 3/77. Om man får några skador genom att sniffa på Marx "Kapitalet", är jag inte riktigt säker på. Men om det resulterar i artiklar liknande "Brutus" "Om det inre för-

"Egotrippad psykoanalys"

Utifrån den utgångspunkten, men med en relativt begränsad kännedom om innehållet i de olika teoretiska språken, försöker jag påpeka några av teoriernas strukturella olikheter och likheter.

Ett antagonistiskt förhållande har under lång tid rått mellan den marxistiska och den psykoanalytiska teorierna. Freud har, obetydligt nog, själv del i skulden här till. Han tilldelade i olika sammanhang, den ekonomiska exploateringen av människorna i det kapitalistiska systemet en inte helt betydelselös - men underordnad - roll för uppkomsten av psykiska störningar. Det i sin tur har fört med sig att den borgerliga och och konservativa delen, alltså de flesta av psykoanalytikerna utvecklat en i det närmaste förödande skola som kallas "ego-kultureristerna". I korthet utgår denna psykoanalytiska gren

klassen måste krossas och proletariats diktatur upprättas - revolutionen.

Psykoanalysen å sin sida beskriver de psykiska instanserna och motsättningarna inom oss som individer, att omgivningens krav inom oss tvångsdirigerar vårt viljeliv mot vår ursprungliga vilja och impulser. Med hjälp av psykoanalysen kan överjagets kontroll minskas, kanske helt elimineras.

Men hela känslolivets frigörelse hänger samman med en social revolution, där den borgerliga familjen, tillsammans med de övriga indoktrinerande institutioner som skola, kyrka och massmedia måste brytas ner. Claes Andersson, den finske psykoanalytikern och författaren förklarar i sin uppsats om psykoanalys och marxism:

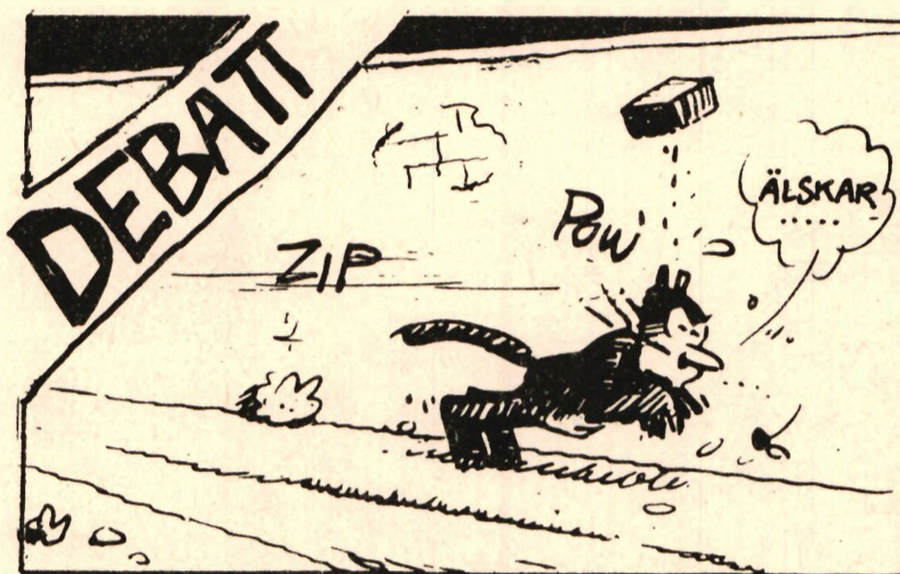
"Den information som psykoanalytikern är med och skapar, och som i den terapeutiska processen blir delaktig av, förmedlar unika erfarenheter om hur människan upplever sin delaktighet i, och utsatthet för, olika former av mer eller mindre masakerat våld och exploatering i vårt samhällssystem. den kunskap som psykoanalytikern får - och som uttrycks i sin mest revolutionära form i psykosen - ger en ofta mycket detaljerad bild av de vålds- och maktstrukturer, som ofta subversivt, beskär våra möjligheter att förverkliga våra potentiella resurser och handla enligt våra klassintressen..."

Här utgår Claes Andersson från att det sociala systemets struktur blir förutsättningen för de psykologiska existensvillkoren. Att förtrycket är en process i två led; förtrycket har en social början och ett psykologiskt slut.

Men för att man ska kunna hävda att både marxismen och psykoanalysen har de skapande förutsättningarna, måste vi ställa frågor och bedriva studier, där de båda perspektiven är nödvändiga för att se det dialektiska alternativet, frihetens och frigörelsens möjlighet och strategi.

Frågor...?

Innebär psykoanalysen då i sin förlängning: att dess revolutionära argument automatiskt blir en dödsdom över det kapitalistiska produktionsapparatens? att vårt impuls- och driftliv skadas genom uppfostran och de sociala roller familjen, skolan och arbetslivet ger oss! Kan vi med hjälp av Marx och Freuds teorier analysera vårt nuvarande samhälle, där de flesta av oss människor redan är passiva konsumtionsindivider?

trycket", kan det bli sådana skador. För "Brutus", om en arbetarklass läste din betraktelse skulle den dö. Dö av en rejäl överdos av kapitalackumulation, profit, cirkulationsfärer osv. Håll med mig, "Brutus"! I slutet av din artikel skriver du, nyktrare:

"Visst är de privata kriserna direkt knutna till, och beroende av, den kapitalistiska produktionsprocessen, ekonomin, men den ekonomiska kampen är inte allena saliggörande. Som jag tidigare påpekade är de privata kriserna ett av de viktigaste sätten som kapitalismens inre motsättningar framträder på. Det är därför av vikt att vi, som marxister skaffar oss kunskaper om dessa frågor, och poängterar att revolutionen med nödvändighet måste vara total. Det är av vikt att vi griper in i vardagslivet, förenar den politiska ekonomins teori med en marxistisk psykoanalys."

Bara en sak, "brutus"! Jag tror inte du menar: "...förenar den politiska ekonomins teori med en marxistisk psykoanalys." Mer korrekt och vad jag tror du avser är: att förena Marx ekonomiska teori med en "riktig" psykoanalytisk teori.

från att jagfunktionen har fått en alltför övergripande och central position. Med jagbegreppet förhåller det sig så, att det är fattigt på sociologiska innebörder. Vårt omgivande sociala system, samhället, betraktas av dessa psykoanalytiker, som en statisk "realitet", i vilket vi som enskilda individer lyckas eller misslyckas anpassa oss till. Den egoinriktade psykoanalysen är konservativ och står därför i motsättning till en marxistisk teori.

Marx och Freuds konfliktteorier

Nu har en del samhällsvetare och psykologer upptäckt, eller rättare sagt, återupptäckt att Marx och Freuds teorier överensstämmer på ett förbluffande sätt när det gäller den teoretiska strukturen och följaktligen har intresset ökat för dessa två kunskapsområden. Man kan med fog säga att båda teorierna är utpräglade konfliktteorier, med revolutionära perspektiv.

Enkelt uttryckt är grundanalysen för den marxistiska teorin: Att den egendomsägande

1 "UPP TILL KAMP FÖR DEN NORDISKA ENHETEN!"

Maoismen (i Sverige representerad av SKP, MLK m.fl.) kan snart förena sin lärofader Mao ZeDong - med en annan beryktad och värtalig kortväxt mustachprydd man. I MLK:s organ STORMKLOCKAN nr 15/77 (utkom 30/6) kan man läsa följande rader (i ett reportage från "Nordiska dagar i Södertälje"): "Wasa Brass inledde musiktimmen med en mjuk version av Water Melon Man. Sedan tog Ulf Elving över värdskapet.

Hur fungerar vår solidaritet, eller brist på sådan, i vårt mellanmänniska samspel? Och vårt ansvar och medansvar att avslöja hatet och besvikelser som blockerar och förvränger vår upplevelse av press och förföljelse i detta samhälle, där varje (!) människa känner den totala otryggheten och ensamheten som en förlamning!

Den svenska vänstern måste börja ställa dessa, och andra centrala frågor. Och sluta spela den dåliga imitatörens roll som den "goda socialistiska människan". Sluta att gödsla organisationerna med sekterism, vars enda effekt är en förnedrande bumerangeffekt!

Biermann beskriver i sin visa "De vises röde sten" hur vänstern egentligen fungerar:

Kamrat de vises röde sten
Den finns inte alls den är ett sken
Den finns inte alls den är ett sken
Du sökte den förgäves

Vi har likt löjligt fjäderfä
Med illröd kam och kuckeliku
Hackat och slagit varandra itu
Och blivit borgarnas clown

Kampen är hård och fienden vet
Att vi ej nått enighet
De rustar upp med stor listighet
Och vill oss en och en knäcka

Så sluta med att hyckla kamrat
Fråga ej som i sagan banalt
Vem i landet är mest radikal
Det kan ej spegeln svara

(tolkning: Andrea Räder)

FAM:s uppgift ... !?

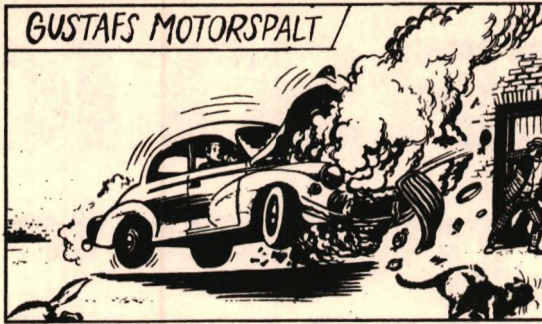
Jag tror inte man behöver visa FAM-medlemmars mekaniska kunskaper i marxism eller psykoanalytikerns förtrogenhet med Freuds teorier för att förstå vad "riktig politik" är.

Men jag hoppas att FAM ser det som sin uppgift att föra en diskussion, att visionärt ta sig an dessa svåverkliga teorier. Att integrera och förenkla teoriernas innehåll så varje "vanlig" människa eller åtminstone genomsnittssympatisören kan förstå och ha nytta av det i sitt politiska arbete.

Och det skulle kanske betyda:
Starkare människor - fungerande organisationer - BÄTTRE VAPEN!

2

Det skötte han på ett trevligt sätt med flera anspelningar på värdet i en nordisk förbrödring. Vidare står att läsa att "I slutet av musiktimmen drog popgruppen 'Tears' igång från taket på en byggnad vid torget. Då var det nästan så att man såg öronmusslorna lyfta på flera av åhörarna och några stoppade till och med diskret papperslappar i öronen. Men det hela avslutades fint med att en grupp av de yngsta deltagarna spelade 'Den blomstertid nu kommer' i samklang med stadshusets klockspel. Samtidigt uppmanades publiken att hurra för den nordiska vänskapen, sommaren och sommarlovet. En uppmaning som följdes med eftertryck medan ballongerna steg mot skyn."

Citat nr 1

Kommentar till rubriken (!) "BRYTNING MED 'FRIHETLIGHETEN'" i RM nr 1

"Jag har redan antytt att den kritiska teori, som jag än i dag kallar marxism, i sig måste uppta frihetens extrema möjligheter, om teorin inte vill stå och stampa vid förbättringar av det nu bestående eländet. Marxismen måste riskera att definiera friheten så att den blir medveten och erkänd som något som hittills aldrig existerat. Och just därför att de sk utopiska möjligheterna inte alls är utopiska utan representerar ett bestämt historiskt-samhälleligt förnekande av det bestående, krävs det - för att dessa möjligheter skall bli medvetna och för att de krafter som förhindrar och förnekar dem skall bli medvetna - en mycket realistisk och en mycket pragmatisk opposition. En opposition som är fri från alla illusioner men också fri från all defaitism, ty en sådan utlämnar redan genom sin blotta existens frihetens möjligheter åt det bestående."

Ur "Utopins död" av Herbert Marcuse

Citat nr 2

Kommentar till avsnittet: "Psykoanalysens utveckling - ett exempel" i RM nr 2 s 14-15

"Större delen av kvinnorörelsen har utsett Freud till fiende. Psykoanalysen hävdar att kvinnan är underlägsen och att hon kan uppnå kvinnlighet endast som hustru och mor, anses det. Psykoanalysen betraktas som ett rättfärdigande av status quo, den anses vara borgerlig och patriarkalisk, och Freud exemplifierar i sin egen person dessa egenskaper ... den populariserade freudianismen kan motsvara denna beskrivning, ...det vore ödesdigert för feminismen att avvisa psykoanalysen och Freuds arbete. Hur psykoanalysen än må ha utnyttjats, rekommenderar den inte utan analyserar ett patriarkaliskt samhälle. Om vi är intresserade av att förstå och trotsa kvinnoförtrycket, har vi inte råd att förbise psykoanalysen."

Ur inledningen i Juliet Mitchells bok "Psykoanalys och feminism".

Gustaf Engberg

3

Reportaget upptar hela mittuppslaget. MLK menar att dessa "Nordiska Dagar" är ett led i förstärkandet av fronten mot Supermakterna. Ilika uppåtgående tongångar fortsätter reportaget. Om lördagen står bl a följande: "På kvällen ledde Hasse Tellemar underhållningen på gågatan. De olika kommunrepresentanterna deltog i en uppskattad frågesport med vänorterna som tema." "På söndagen hölls en gudstjänst i Baptistkyrkan, där pastor L C Kaldau höll en predikan. De nordiska dagarna avslutades på Torekällberget med Södertälje folkdansgille och tacktal av de olika vänortsrepresentanterna."

Manifest

Vi följer
redan söndertrampade
vägar

Vi ser
redan fixerade
bilder

Samma trötthet, samma
matthet i de ögon
som blint låser
sina blickar i
vägdamm

Vinglande, trötta steg
som segar sig
i den riktning som
de i våra pannor
inristade skyltarna
pekar ut

Längs redan föröddade vägar
söker vi ett landskap som
redan tycks passerat

Men om du stannar
och tittar ut över marken
som tar vid
bakom dikesrenen
Ser du stenarna vakna
och hör dem viska:

här börjar det...

Mellan stenarna
upprepar gräset förtroligt:
Här börjar det

Och längre bort
sjunger sjöarna för dig
som lyssnar:
Här börjar det!

Och skuggorna från de
oöverstigliga bergen vrålar:
HÄR BÖRJAR DET!
HÄR BÖRJAR DET!!!!

Så låt oss
lämna denna väg
och börja vår långa marsch
in mot landskapet

Låt oss avvika

Ur diktsamlingen
"Dikt & andra dikter"
AV
Claes af Ekenstam

4

Efter att ha läst dessa rader i maoistpressen undrar man bara vad som närmast komma skall.... Men tills dess, en uppmaning till alla nöjeslystna ARBETARMAKT-läsare: Ta en prenumeration på STORMKLOCKAN pg 21 11 - 3 (65 kr för 50 nummer)! För den som tröttnat på Kalle Anka och Blondie kan vi också rekommendera tidningen Gnistan och Rödluvan. Tyvärr saknar vi uppgifter om prenumerationskostnader och postgironummer, men lugn, vi återkommer i nästa nummer. Tills dess; Leve ett starkt Europa, ett starkt Norden! Leve Cesaer, Napoleon, Adolf, Mao och Stefan Lindgren (SKP:s ordf.)

"SUTURB"

"PAPPERSTIGERN"

synpunkter på krisen inom pappers- och massaindustrin

Följande artikel är författad av Matts Nilsson, medlem i gruppen kring fabrikstidningen Munksjö-arbetaren, där också några medlemmar av FAM/Jönköping är verksamma. Matts är dock inte medlem av FAM, vilket torde framgå av den kritik mot vår politik som hans artikel innehåller.

"Skogsindustrin befinner sig i en omfattande kris". Det kom att bli en av de stora braskande "nyheterna" mitt uppe i industri-semester. Permitteringar, avskedanden och driftstopp är något av det som väntar branschens arbetare efter semester, har massmedia låtit förstå.

"Som om krisen skulle vara en nyhet för oss!" var det säkert många arbetare inom branschen som utbrast när de fick höra det här. Allvarliga och påtagliga krister har nämligen kunnat förväntas under hela 70-talet, och så sent som i Arbetarmakt nr 10/76 (november -76) skrev Förbundet Arbetarmakts fabrikscell på Munksjö Pappersbruk i Jönköping en artikel som uppmärksammade detta. Om vad som har hänt sedan dess, och de bakomliggande orsakerna till denna utveckling, avser följande artikel att handla om. Inte minst vill jag söka redogöra för vad vi arbetare inom branschen kan och bör göra i den uppkomna situationen. *Förslag* som det är min förhoppning kommer att väcka debatt både inom Förbundet Arbetarmakt och andra vänsterorganisationer. Om inte annat bör något av det kunna tjäna som *uppslag* åt andra arbetare inom skogsindustrin; företrädesvis pappers- och massasektorn. Först dock lite inledande, belysande statistik och information.

UTVECKLINGEN SEDAN 1960

Massaindustrin

Sedan 1960 har skogsindustrin genomgått en snabb, genomgripande och förödande utveckling. Detta gäller i stort sett samtliga led i produktionen; skogsavverkningen, trä- och spånskiveindustrin, massafabriker och papp- och pappersindustrin. Statistiskt sett ser utvecklingen ut så här för ex vis massa-industrin: År 1960 fanns 51 sulfitfabriker i Sverige. 1975 återstod 27. Samtidigt ökade produktionen av sulfitmassa under samma tidsperiod från i genomsnitt 41.000 till 73.000 ton/år per anläggning. Antalet sulfatmassafabriker stod åren 1960-75 i stort sett stilla. 1960 fanns 31, 1975 32. Produktionen ökade stort också här: från i genomsnitt 66.000 till 195.000 ton/år per anläggning. En tredje massatyp som tillverkas i Sverige är s k mekanisk massa. Antalet fabriksanläggningar som tillverkar mekanisk massa sjönk åren 1960-75 från 41 till 23 (produktionen ökade från i genomsnitt 33.000 till 105.000 ton/år per anläggning).

En annan princip enligt vilken man indelar massaindustrin i är formen enligt vilken massan tillverkas, dvs det tekniska förfarandet. Mekanisk massa har jag redan nämnt (det är nämligen en beteckning både på ett tekniskt förfarande och en slut- eller del-produkt). Utöver den finns halvmekanisk, kemisk, halvkemisk och termomekanisk massa (projektet med biomekanisk massa befinner sig ännu i sin linda). Här är det framförallt den termomekaniska tillverkningsprincipen som gått fram starkt de sista åren av 60-talet och början av 70-talet.

Kortfattat - och "översatt till vanlig svenska" - kan man av den här statistiken utläsa bl a följande:

a) under åren 1960-75 skedde en betydande förskjutning av produktionen av massa från sulfit (eller lövveds-)massa till sulfat (eller barrveds-)massa. Detta är ett uttryck för det kapitalistiska välbefinningsbehov av förstklassig massa, av vilken det går att göra papper med extremt goda töjnings- och övriga styrkeegenskaper (barrvedsmassan har bl a nästan dubbelt så långa fibrer som lövvedsmassan).

b) i slutet av denna tidsperiod tog produktionen av "ny" massa, termomekanisk massa (även kallad T-massa) fart på allvar. I jämförelse med den hittills mekaniskt, halvmekaniskt, kemiskt eller halvkemiskt tillverkade massan förmår denna tillverkningsform utvinna inte mindre än över 95 % av fibrerna i veden (motsvarande siffra för t ex den kemiska massan är 50 %!). Också satsningen på T-massan (som till dags datum gått längst på Holmens Bruk i Norrköping) är ett uttryck för den senkapitalistiska utvecklingen inom massaindustrin. Råvaran kan här utnyttjas till ett maximum. Enda kruxet, som delvis förhindrat en flygande start för denna utveckling, är egentligen energiförbrukningen, som än så länge ligger en bra bit över den för t ex massa tillverkad i halvkemisk process (blott den biomekaniska massatillverkningen torde därvidlag kunna bjuda T-massan konkurrens: i den biomekaniska processen avses en biologisk process i vilken svampar bryter ner det lignin som omger de träfibrer i vedträet som önskar friläggas, varför energiät-

full drift på 50-talet finns kvar idag. Vid de kvarvarande fabriker, till vilka produktionen koncentrerats och där stora kapitalkrävande - ofta statligt subventionerade - investeringar har gjorts, har produktionen fördubblats flera gånger om. Detta är det generella mönstret för massaindustrins utveckling: färre produktionsenheter, hög kapitalintensitet och hög produktion i de kvarvarande fabriker, samt en anpassning till det senkapitalistiska samhällets behov av förstklassig massa för tillverkning av papper med höga tekniska egenskaper (utan den nuvarande kapitalistiska teknologin och de nuvarande överdrivna kraven på kvalitetsegenskaper hos pappret behövs naturligtvis inte stora delar av denna massatillverkning).

Papp- och pappersindustrin

Utvecklingen inom papp- och pappersindustrin följer i stort sett samma mönster. Dock har inte på långt när lika många fabriksenheter lagts ned till följd av (den också här fortgående) kapitalkoncentrationen och höga kapitalintensiteten. Detta beror bl a på att papp- och pappersindustrin inte i lika hög grad varit beroende av de internationella konjunkturerna. Idag tillverkar alltför många länder massa (den s k tredje världen expanderar väldigt här just nu), medan däremot det specialpapper som den svenska papp- och pappersindustrin inriktat huvuddelen av sin produktion på inte alls är

Holmen-koncernens nya pappersbruk

gången beräknas avsevärt kunna reduceras). En fortsatt stenhård satsning på en kapitalistisk energipolitik (kärnkraft etc) är här m a o nästan nödvändig...

c) denna omställning inom massaindustrin har sammantaget påskyndat den redan innan 1960-talet fortgående koncentrationen och ökade kapitalintensiteten i branschen. Hela samhällen i t ex Dalsland, Värmland, Ångermanland och Hälsingland har lagts ned som en indirekt följd av bl a denna utveckling. Massaindustrin i Dalsland och Värmland har åderlåtits så kraftigt att knappt 50 % av de massafabriker som var i

lika konjunktürkänsligt (i stor utsträckning beroende på den alldeles speciella yrkesskicklighet denna bransch besitter i förhållande till konkurrenter i tredje världen). Produktionen har till följd av denna "specialisering" inte kunnat "förallmänligas" och generaliseras lika mycket som inom massaindustrin. Slutligen har den ekonomiska lönsamheten en lång tid varit bättre inom papp- och pappersindustrin, dvs för färdigprodukter eller nästintill färdigprodukter, än inom massasektorn. Huvuddelen av de 6.275 miljoner (!) som svensk skogsindustri gjorde i bruttovinst "guldåren" 1973-74 låg i försäljning

av papp, papper och färdigsågade trävaror och dyl.

ANDRA BIDRAGANDE ORSAKER TILL KRISEN

Detta om statistiken för 1960-75, jämte de stora faktorer som utgör bakgrunden till den nuvarande situationen och krisen inom branschen. Till krisens orsaker får naturligtvis också räknas en lång rad andra faktorer, som t ex avverknings- och skogsvårdsproblemen, transportsvårigheterna jämte den allmänna stagnationen inom den svenska ekonomin, främst då förstas konsumtionen av papper och pappersartiklar. Beträffande det sistnämnda - stagnationen av svensk konsumtion av papper - är fenomenet helt nytt, och har blivit aktuellt först de allra senaste åren. Konsumtionen har inte minskat, om nu någon trodde det. Den har ökat, och allt tyder på att den kommer att fortsätta att öka. Dock inte i den takten skogsindustrins ägare trott och planerat för!

Vad transportsvårigheterna anbelangar, är de förmodligen av mera övergående natur. Just nu pågår t ex i övre och nedre Norrland en relativt kostsam sista och definitiv omställning från flottning av timret till transporter per järnväg och långtradare. Så t ex upphörde nyligen den "historiska" flottningen i Kalixälven, med påföljden att nytt arbete måste anskaffas åt 400 flottare! I landet i övrigt har upptagningsområdena för massafabrikerna blivit större. Så också för returpapperet (se nedan), medan transporter mellan massafabrikerna och papp- och pappersbruken blivit längre. Denna omställning tar naturligtvis stora initialkostnader.

Vad slutligen gäller avverknings- och skogsvårdsproblematiken skulle en uttömmande framställning av den kräva en hel liten pamflett, varför jag tvingas begränsa mig till huvuddragen. Låt mig inleda med att ställa frågan helt konkret: Har vi i längden råd att avverka skog som tar 80 år att växa upp, till att tillverka t ex papperstall-

ring. Detta har t o m skogsbolagen tvingats inse, och själva sagt sig "förstå", även om det tagit lång tid för vissa, och desförinnan givit upphov till regelrätta skövlingar mil efter mil i vissa landsändar (Uddeholm i Värmland, som bl a äger Skoghallsverken söder om Karlstad, är ett utmärkt exempel på en sådan trögtänkt kapitalist). Mot den bakgrunden inser nästan alla att en begränsning av avverkningen i någon form måste införas. F n är den årliga tillväxten i Sveriges skogar ca 76 miljoner m³; den årliga bruttoavverkningen 84 miljoner m³. Kapitalisterna lutar till de "självläkande krafterna" medan sossarna och fackföreningsfunktionärerna önskar se en viss lagstadgad begränsning. Hur stor en eventuell sådan skall vara, och i vilken proportion återväxten egentligen skall stå till avverkningen, är det stora trötoämnet på riksdagsnivå och mellan fackförbunden och skogsindustriförbundet. Att avverkningen bör stå i ekologisk samklang med naturen, och - i likhet med produktionen av massa, papp och papper - bestämmas utifrån en avvägning av resurser och verkliga behov, diskuterar naturligtvis inte dessa herrar. Deras diskussioner går i banor som "lönsamhet", "hygglig lönsamhet", "acceptabel lönsamhet", osv. Det mönstret följer också snacket i skogsvårdsfrågan. Vi fick förvisso, efter en djävla cirkus, ett DDT-förbud, men många nya, några ännu farligare, "skogsvårdsmedel" har idag ersatt eller kompletterat DDT. Tillsammans med en undermålig och helt otillräcklig planering av skogsvården bildar detta en bild av en både orationell och ur allasynvinklar onödigt kostsam "skogsvård". För att inte tala om kostnaderna för miljöförstöringen av alla kalhyggen, mm. Skogsindustrin har inga egentliga lösningar på något av alla dessa problem. "Går det, så går det" och "vi kan säkert öka vårt uttag ännu tio år framåt" är deras moral. Någon annan moral eller inställning får dom inte förrän arbetare och/eller lokalbefolkning tar kamp i en viss fråga, som t.ex. i Torsby i norra Värmland. Detta om de övriga faktorerna som lett fram till dagens situation inom skogsindustrin.

För att bilden ska bli helhetlig måste dock också något sägas om den starkt ökade returpapperstillverkningen. Denna satsning är naturligtvis utmärkt ur miljö- och råvaru-

OM KRISENS LÖSNING OCH BRANCHENS FRAMTID

Den på sikt enda verkliga lösningen av denna branches kris och alla problem är naturligtvis upprättandet av en planeekonomi under arbetarstyre. Kort sagt: arbetarmakt. Endast en planeekonomi möjliggör en översiktlig och behovs- och resursanpassad produktion.

Nu är dock inte läget sådant. Framförallt är inte det allmänna klasskampsläget sådant att upprättandet av en planeekonomi precis skymtar bakom knuten. Detta faktum understryker behovet och nödvändigheten av "del-lösningar", eller - bättre uttryckt - strukturella reformer som röjer vägen för en arbetarstyrd planeekonomi. Revolutionära komminister får inte försumma detta tillfälle att presentera och ta kamp för sådana. Och det av flera olika skäl:

a) Branchens råvarutillgångar minskas för varje år, och en övergång till ett socialistiskt samhälle skulle bjuda på svåra problem i den händelse råvaran plötsligt befanns vara slut, eller katasrofalt reducerad. Vidare skulle hela det ekologiska system som skogstillväxten utgör en naturlig länk i kunna vara helt sönderslaget och skövlat.

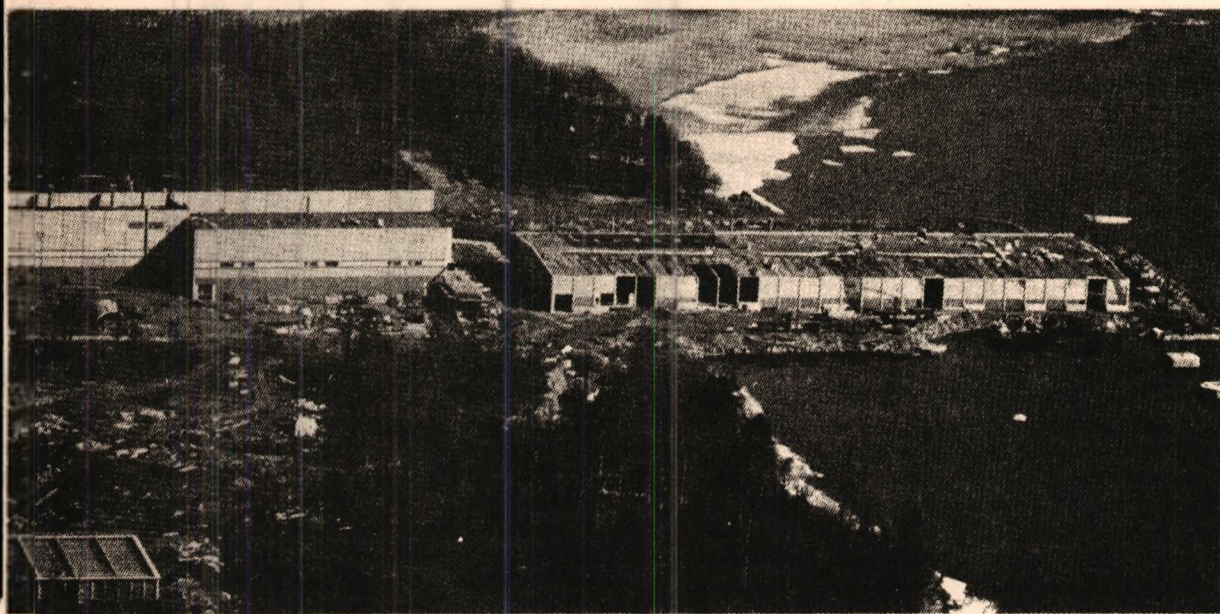
b) Arbetsköparsidan, regeringen, fackföreningsfunktionärerna och branchens "förståsig-påare" kommer att presentera sina helt otillräckliga och skenbara "lösningar" på krisen och branchens problem, och kommer att söka vinna arbetarnas stöd för dessa.

Revolutionärerna kan i sådant läge inte sitta med händerna i kors och tålmodigt invänta "revolutionen" ("som löser allt"). Man måste åskådliggöra ett trovärdigt socialistiskt samhällsalternativ, och för det föreslå och ta kamp för nödvändiga och strukturella reformer som underlättar och röjer vägen för detta nya samhälle.

I den nuvarande situationen anser jag att i praktiken finns det bara en, säger en, sådan reform - eller länk av reformer. Nämligen förstatligande av branchen under någon form av arbetarkontroll (typ Lip eller Upper Clyde). Till skillnad från de revolutionärer som anser ett sådant kampmål vara "inomkapitalistiskt" och "perspektivlöst" vill jag påstå att detta är idag det enda realistiska. Jag vill påstå att ett sådant - med erfarenheter från Lip och Upper Clyde - har tusen ggr bättre chanser att lägga grunden för ett "politiserat" och aktiverat arbetarkollektiv än en aldrig så revolutionär fraseologi har. En hel branches omvandling i den riktningen bör dessutom kunna undanröja avsättnings- och konkurrensproblem. Någon kapitalistisk produktionsinriktning skulle det inte heller bli frågan om än mer än tillfälligt- och undantagsvis. De problemen måste i sin tur vägas mot den "skola" ett sådant här övertagande kan vara för arbetarkollektivet på sikt. I den händelse kravet stöter på patrull, vilket är mer än troligt i de flesta fall, måste frågan om expropriering utan ersättning resas. Och det trots de svårigheter och de faror som kan lura i ett förverkligande av ett sådant kampkrav! Eller menar herrar och damer i och utanför Förbundet Arbetarmakt att vi bara ska sitta och titta på medans fabriksnedläggelserna, avfolkningen och miljöförstöringen fortsätter sina härjningståg? Synnerligen oansvarigt mot socialismen, tycker jag, i fullt medvetande om att förstatliganden och exproprieringar kan och brukar ge upphov till stora och svåra problem.

Att nå dithän, att förverkliga dessa krav, fordrar dock naturligtvis ett långt och tålmodigt förbreddelsearbete. I huvudsak gäller det att stimulera och understödja branchens arbetares politiska klassmedve-

Forts på sid 16 sp 3

i Bråviken utanför Norrköping

rikan, vilka vi använder högst 10-15 minuter? Vad får i så fall en sådan produktionsmoral i längden för konsekvenser? Kan t ex socialister kräva "rädda jobben" (för arbetarna på en viss fabrik med en dylik produktionsinriktning) till vilket pris som helst, och utan att resa krav på en ny, alternativ produktion?

I stort sett alla är idag ense om att en konsekvent moral av det slaget snabbt skulle föra hela pappers- och massaindustrin till ruinens brant, samtidigt som den skulle förorsaka en fruktansvärd (och förmodligen oläskbar) kultur- och miljöförstö-

synpunkt, dock är även denna sektor underkastad ett lönsamhetstänkande som många gånger tar bort den positiva prägeln. Dels har den enligt riksdagsbeslut förbihållits ett litet antal fabriker, flera av synnerligen tvivelaktig karaktär - t.ex. Sveriges största svartbygge, Wallenbergs fabrik i Hyltebruk. Dels har utsläppen från denna tillverkning ej lösts på ett tillfredsställande sätt. Huvudintrycket av produktionen är dock positivt, och inriktningen skulle naturligtvis ha givits högsta prioritet i en planeekonomi.

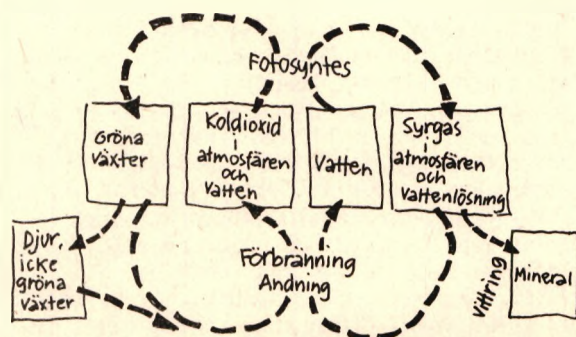
Jord- och i en planera

Miljöförstörelsen är idag djävligt allvarlig. På sikt - och kanske ganska kort sikt - hotar den hela människans (och alla andra djurarters på jorden) livsvillkor. De ekonomiska krafter som åstadkommer denna miljöförstörelse är inbyggda i det kapitalistiska systemet. Så om vi ska bli kvitt miljöförstörelsen blir vi tvugna att skapa ett samhälle som bygger på helt andra ekonomiska lagar. Det enda alternativ som finns istället för en industrialiserad kapitalistisk stat är ett socialistiskt arbetarstyrt samhälle. För att detta samhälle ska kunna få bukt med miljöförstörelsen och skapa jämvikt och harmoni i naturen så krävs att detta samhälle inte omfattas av bara en eller ett par av de nuvarande länderna, utan det måste omfatta hela den industrialiserade världen, och utöva ett avgörande inflytande på de delar av världen som inte är industrialiserade.

Om vi ska ha ett socialistiskt samhälle kan vi inte bygga det på en soptipp. Det är bråttom. Vi måste redan idag göra klart för oss på vilka sätt naturen förstörs, och vi måste skissera vad vi kan göra åt det. Den dag arbetarklassen tar över samhällsmakten får vi inte stå rådvilla inför all den skit vi "ärver" från kapitalismen utan vi måste stå redo med klara förslag inför arbetarråd och andra demokratiska församlingar, på vad vi måste göra *på direkten* för att få bukt med miljöförstörelsen.

Det är ur det perspektivet vi måste se nedanstående artikel. En artikel för att bidra till en diskussion som ofta saknas i vänstern, nämligen hur vi egentligen ska ha det efter kapitalismen. Vi ser inte socialismen som ett drömsamhälle, utan som en angelägenhet under vår livsdid. Det är dags att börja konkretisera hur vi vill ha den.

Kapitalismen måste ständigt tillväxa för att överleva. Grunden för denna tillväxt är en ständigt ökad råvaruförbrukning av icke förnyelsebara tillgångar. I takt med denna utveckling har det skett en övergång från förnyelsebara till icke förnyelsebara energikällor. Denna utveckling har också skett inom jord- och skogsbruket vilket lett till bruksformer som på ett helt annat sätt än tidigare griper in i det sätt som naturen skapar de förnyelsebara tillgångarna på.

För att se på vilket sätt dessa ingrepp görs är det viktigt att först se på vilket sätt naturen producerar tillgångar. Den viktigaste processen i naturen är fotosyntesen. Varje växt och djur ingår dessutom i ett komplicerat ekosystem där en balans och beroende råder mellan olika arter. Det är just denna balans som rubbas av det sätt som tillgångarna exploateras på under kapitalismen.

SKOGSBRUKET UNDER KAPITALISMEN

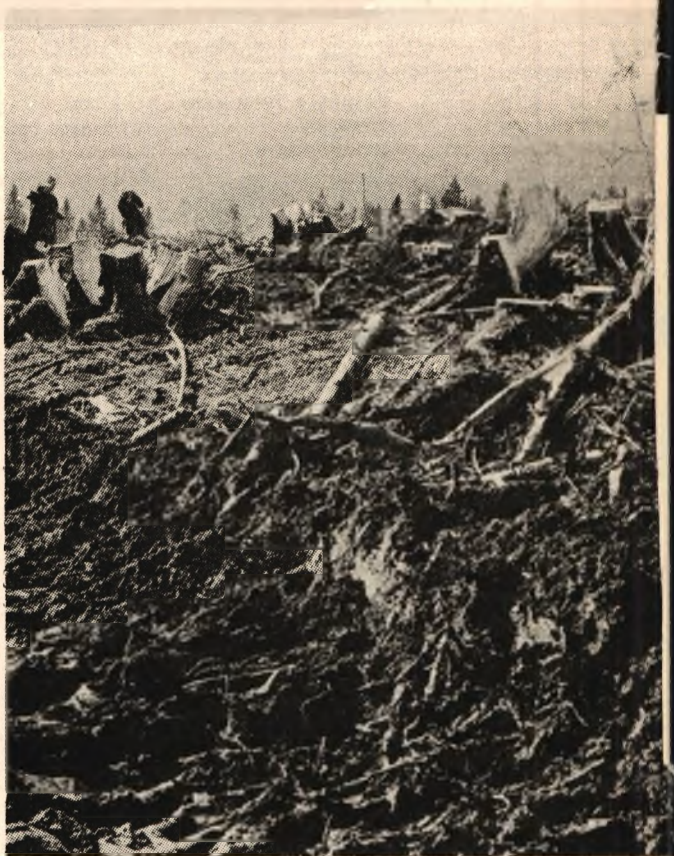
1956 utgjorde 35% av all avverkning slutavverkning (kalhyggning). 1972 hade denna siffran stigit till 68%. Att slutavverkningen ökat så mycket kan delvis bero på att det bara utvecklats maskiner för kalhuggning. På samma gång ökade den avverkade mängden träd betydligt. Skogsindustrin visade sig vara en lönande affär och bolagen byggde ut sin kapacitet. Avverkningarna har de senaste åren varit så stora att de betydligt överstigit tillväxten. Detta ledde till både större och fler kalhyggen, med en rubbning i den ekologiska balansen som följd. Ett exempel på denna rubbning är mängden av färsk stubbar som blivit kläckningsplatser för en skadeinsekt som neter snytbaggen, som angriper unga plantor. För att hindra skador på plantorna började skogsbolagen att använda DDT. På kalhyggen skall bara en trädart tillåtas växa - det trädslag som ger skogsbolaget de största profitema. Detta innebär t.ex. att björken ska bort då den konkurrerar om näringen med de mer profitabla trädarterna. Det billigaste sättet har varit att använda hormoslyr. Hormoslyr i sin tur skadar de blågröna algerna i jorden med risk för försämrade kvävealstrande förmåga vilket i sin tur tvingar fram en kvävegödsling av skogen.

Genomgående för dagens skogsbruk är att mångfalden av arter, som har varit en garanti för ekologisk stabilitet, har ersatts med ett fåtal arter, där stabiliteten bygger på en kemisk kontroll med ökade energiinsatser som följd. Teknologin har inte utvecklats i

ett ekologiskt perspektiv utan endast i perspektivet av att skogen är en ekonomisk resurs som på billigaste sätt skall avverkas. Maskinerna har varit hjälpmedel styrda av kapitalistiska behov.

JORDBRUKET UNDER KAPITALISMEN

Den kapitalistiska tillväxten har också gript in och förändrat bruksformerna inom jordbruket. Ungefär en miljon ha åker har lagts ner sedan mitten av 1950-talet. Av denna areal har ungefär 150 000 ha bebyggts. De kvarvarande jordbruken har utvecklat sina arealer betydligt och ersatt lokala produktionsresurser med hjälpmedel utifrån. Det har alltså skett en förändring från ett arbetsintensivt jordbruk till ett jordbruk uppbyggt på maskiner, konstgödsling, kemisk ogräs- och insektsbekämpning. En uppdelning har skett inom jordbruket på säd- och köttproduktion med åtföljande miljöförstörelse som följd. Jordbruket har kommit att skapa en industriell produktion där endast vissa arter i ett ekosystem är intressanta att exploatera.

Ur energisynpunkt är den produktionsinriktningen helt förkastlig, då energivärdet av produktionen inte är större än den insatta hjälpenergin. I internationellt perspektiv pågår ett fruktansvärt slöseri med energi och proteiner inom den svenska livsmedelsframställningen.

På sikt kommer nuvarande bruksmetoder att utarma jorden. Genom att konstgödning och gifter hämmar jordens egen förmåga att bilda humus, kommer nuvarande bruksmetoder att tvinga fram större och större insatser av

Skogsbruk d ekonomi

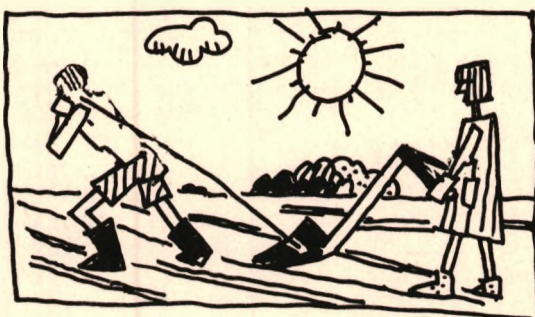
konstgödsel utan motsvarande ökning av skördarna. Konstgödseln ökar också nitrathalten i grundvattnet, vilket gör att dricksvattnet förstörs.

RATIONALISERING, STOR- DRIFT OCH MEKANISERING

Om vi ska förstå orsakerna till utvecklingen inom jord- och skogsbruket måste vi sätta in den i sitt större sammanhang, i den totala kapitalistiska ekonomin. Här går samma mönster igen som i alla andra delar av samhället. För att det kapitalistiska systemet skall kunna expandera så bryts alla hemarbets- och självförsörjningsmönster ner och ersätts med industriella former. Ett exempel är hushållsarbets förvandling till livsmedels-industri.

Rationaliseringen av jordbruket började på 50-talet då Sverige var inne i en väldig expansion. Men för att expansionen skulle bli möjlig krävdes arbetskraft, och den varan var det ont om. Småjordbrukarna fick här tjäna som en reservarmé som fick flytta till

Ett biologiskt och energimässigt anpassat jordbruk och skogsbruk kräver därför en ekonomi som inte är styrd av de kapitalistiska drivkrafterna.

HUR SKALL DÅ JORDBRUK OCH SKOGSBRUK DRIVAS I EN SOCIALISTISK EKONOMI?

Produktionen måste drivas på ett sådant sätt att man inte förstör möjligheterna för kommande generationer att få produkter ifrån naturen.

Tekniken, eller de hjälpmedel som används i produktionen, måste på ett helt annat sätt än nu anpassas så att de inte underminerar de naturliga förutsättningarna. Samarbetsformernas beroende av tekniken bör också tas hänsyn till, så att människan inte bara blir en förlängd arm till maskinerna.

Andra drivmedel måste utvecklas, eftersom oljan kommer att vara slut relativt snart.

Ekosystemen måste hållas så stabila som möjligt. Detta innebär en strävan att undvika monokulturen. Istället gäller det att utnyttja möjligheten att erhålla många olika produkter ifrån naturen. Ett exempel här är skogen, där idag endast timmer och massa-ved är av ekonomiskt intresse. I en planekonomi skulle skogen utnyttjas som energikälla för uppvärmning av hus. Dessutom skulle man ta hänsyn till de mängder bär, svamp, kött etc som går att få ifrån skogen. En annan aspekt är skogens uppgift som syreproducent, och det faktum att den binder stora mängder nederbörd.

SKOGSBRUK UNDER SOCIALISMEN

Konkret skulle det för skogsbruket innebära att avverkningarna fick minskas betydligt, så att inte tillväxten överskreds. Metoder med bättre utnyttjande av råvaror inom industrin skulle få tillämpas. Spridningen av kemikalier och hormoslyr, skogsgödsling och DDT i skogsbruket måste stoppas. Storleken på kalhyggarna måste minskas ner betydligt för att säkra den ekologiska balansen i skogen. Förbud mot att köra med maskiner i skogen vår och höst, för att undvika sammanpackning av jorden. Gallring får bli en avverkningsform som sätts in före slutavverkning. Maskiner måste utvecklas som är bättre avpassade till de nya bruksmetoderna. En forskning skulle behöva komma igång som undersökte

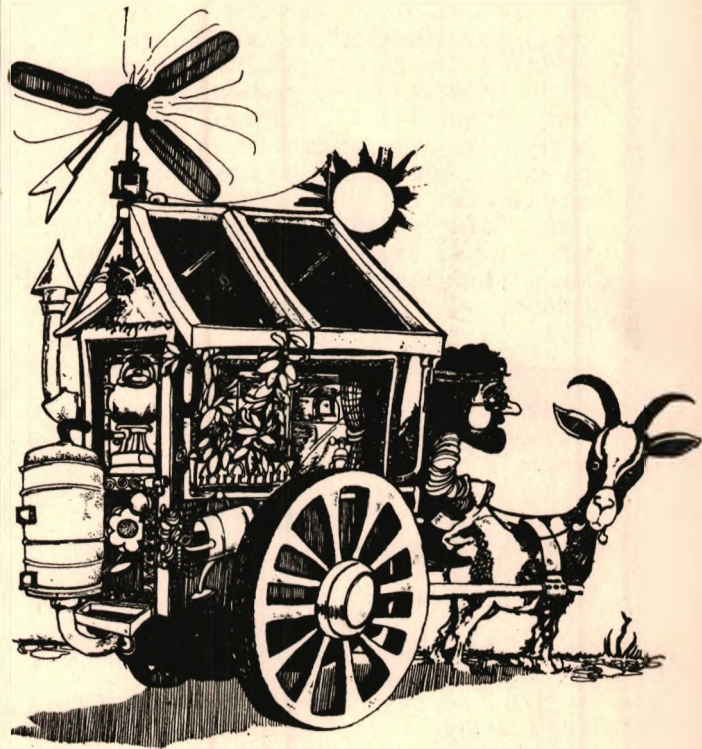
möjligheterna att få energi till maskinerna från förnyelsebara tillgångar. Det är också viktigt när man diskuterar skogen, att se den som ett helt ekosystem där det finns andra tillgångar än bara träd.

JORDBRUK UNDER SOCIALISMEN

För jordbrukets del skulle en uppodling av igenlagda åkrar komma till stånd. Köttproduktionen skulle minskas i förhållande till vegetabilieproduktionen. Här skulle den ensidiga produktionsinriktningen på en eller ett par sorters kött och spannmål läggas om till ett jordbruk med balanserad växtföljd, där djuren fick komma in som en balanserad del av denna växtföljd. Forskning skulle sättas in på att utveckla maskintyper som inte packar ihop jorden, etc. Allt det här skulle kräva att fler människor sysselsattes inom jordbruket. Arbetstopparna vid sådd och skörd skulle kunna klaras av genom att arbetare inom andra yrken tillfälligt ryckte in.

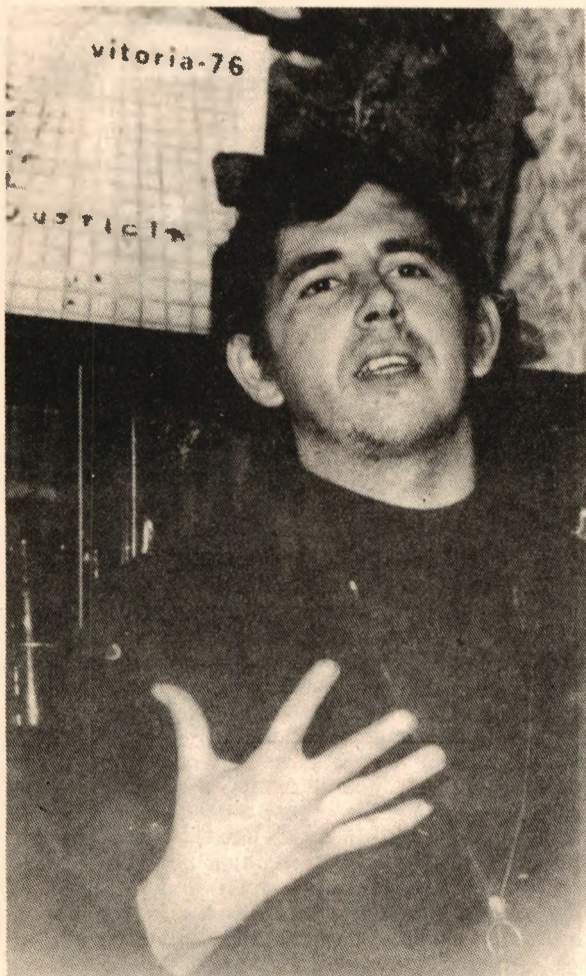
Jordbruksproduktionen skulle vara så inriktad att varje region i huvudsak var självförsörjande på livsmedel. En viss specialisering är dock nödvändig på grund av olika klimatförutsättningar. Områden med speciellt goda förutsättningar för jordbruk skulle naturligtvis inrikta sig på att producera ett överskott.

GJ

Nej, det är INTE så här!
vi tänker oss framtiden!

industrierna. På detta sätt vann kapitalisterna två fördelar; dels arbetskraft, dels hängivna konsumenter som kunde köpa de varor som producerades eftersom ett självförsörjningsmönster bröts. På samma gång kunde då maskin- och konstgödselindustrierna öka sina marknader inom jordbruksproduktionen. Priserna på jordbruksprodukter avpassades så att stordrift och mekanisering skulle bli ett tvång. Det nuvarande produktionsmönstret är alltså följderna av den ständiga tillväxten som måste ske inom den kapitalistiska ekonomin.

Tomás Echave

Spanien - där allt till vänster om PCE är illegalt(2). Spanien - där de illegala organisationerna öppet sätter upp sina bokbord och annonserar möten i dagspressen. Spanien - där väggar och plank är fullsmockade med politiska affischer. Spanien - där kravallpolisen sätter in batonger och gummikulor mot vänsterdemonstrationer. Spanien - där man börjat diskutera avkriminalisering av otrohet och där gift kvinna är omyndig. Spanien - där enorma moderna arbetarförorter, 8-våningsklossar uppradade bredvid varandra, växer upp på löpande band och spränger de sociala mönstren.

Spanien sommaren 1977. För oss två på besök - en av oss med FAM-sympatier, den andre trotskist - ger det intryck av ett samhälle med hisnande motsägelser. Motsägelser i den härskande klassens politik. Å ena sidan försöker man öppna på locket, införa borgerlig demokrati, å den andra sidan skall den ohämmade utsugningen bibehållas och arbetarna betala den ekonomiska krisen. Motsägelser i arbetarklassens medvetande, mellan kampberedskap å den ena sidan och oerhörda illusioner om parlamentarismen och reformismen å den andra.

Spanien 1977. En vänster som rymmer ännu fler organisationer än den svenska. En av dessa är OIC (Spaniens vänsterkommunistiska organisation). Inte den största, och kanske inte den som mest liknar FAM. Men en icke-stalinistisk organisation som spelat en roll i flera strejkkamper och som ständigt verkat för en proletärt demokratisk kamporganisering. OIC beskriver sig som en "marxist-leninistisk organisation av rådstyp" (3). De kämpar för att göra slut på kapitalismen, och tar av-

kommer från den omgivande landsbygden. Som en naturlig följd av detta har dess mentalitet varit, och är i stor utsträckning fortfarande, ganska traditionell och konservativ. Tills ganska nyligen dominerades Alava(4) av hantverk och jordbruk. Den alavesiska arbetarklassen är alltså ung. Den har varit mycket omedveten och saknar kamptraditioner. Därför investerade baskiska och utländska företag mycket i Alava - de kunde räkna med låga löner, högt arbetstempo och foglig arbetskraft. Inte förrän cirka 10 år efter industrialiseringen början skedde någon förändring hos Alavas arbetare. Då tog kampen fart ute på fabrikerna. Men denna gällde ekonomiska krav, inte politiska. Det låga klassmedvetandet visade sig i att man inte ifrågasatte statens roll.

Under den här perioden organiserades för första gången "minifabriksmöten", där breda grupper av arbetare som var missnöjda med sin situation deltog.

Målsättningen för oss, det avantgarde som satte igång dessa möten, var att höja medvetenheten hos denna del av arbetarklassen, att dess kamp inte kunde vara rent ekonomisk utan måste vara en politisk kamp, byggd på en medveten antikapitalistisk och demokratisk klassorganisering. Det arbetaravantgarde som deltog i dessa möten spelade stor roll i ledningen av strejkerna 1976. De tog initiativ till allmänna fabriksmöten och till valda fabrikskommittéer och förkastade byråkratiska representationsformer.

I tidningen här (Punte y Hora)(5) be-

INTERVJU MED

Spanien sommaren 1977. Spanien - det land som på -30-talet genomlevde en djupgående social revolution. Spanien - det land där en brutal borgardiktatur härskat i 40 år. Där de mest militanta och arbetardemokratiska strejkkamperna i 70-talets Europa ägt rum. Där största delen av arbetarklassen röstar på Felipe Gonzalez prokapitalistiska socialistparti, och många arbetare t.o.m. röstat på Suárez reaktionära centrumdemokrater. Spanien, där efter 40 års frankism tidningskioskerna svämmar över av pornografi och politik. Där säljs Santiago Carillo, Marx, Trotsky, Stalin, Kropotkin, Federica Montseny, Dolores Ibarruri och Andres Nin (1).

1. Santiago Carillo - ledare för spanska kommunistpartiet PCE och främste talesmannen för "eurokommunismen".

Marx, Trotsky och Stalin behöver väl knappast presenteras.

Kropotkin - aktiv i narodnikrörelsen mot tsarismen och i första Internationalen. En av anarkismens mest kända teoretiker.

Federica Montseny - medlem av FAI och CNTs "vänsterflygel". Inte mer vänster än att hon representerade CNT i folkfrontsregeringen Largo Caballero under inbördeskriget (Spaniens enda kvinnliga minister hittills).

Dolores Ibarruri - "La Pasionaria", ledande inom PCE sen trettiotalet, lysande folktalare och inbiten stalinist. Hetsade intensivt mot den sociala revolutionen och lyckades sedan överleva 30 år

stånd från alla två-stegsteorier som vill begränsa kampen i Spanien i dag till att gälla borgerlig demokrati och nationell frigörelse. Genom OIC kunde vi träffa och intervjuar Tomás Echave, en ung baskisk arbetare som deltagit i och stått i spetsen för arbetarkampen i staden Vitoria.

Vitoria är ju känd från generalstrejken 1976, den största massmobiliseringen i Spanien under de senaste åren. Kan du ge en kort bakgrund till denna? Vilken sammansättning och vilka kamptraditioner har arbetarklassen i Vitoria?

Majoriteten av befolkningen är arbetare. Arbetarklassen är ung och har fortfarande starka band med landsbygden. 40% är inflyttade från övriga Spanien och många

i Moskva. Nu parlamentsledamot för PCE.

Andres Nin - spansk marxist och ledare för POUM. Stod den ryska vänsteroppositionen nära, men skilde sig från Trotsky i några viktiga frågor för den spanska revolutionen. Mördad av stalinisterna 1937.

2. Kort efter vår Spanienresa fick vi veta att två maoistiska organisationer blivit lagliga.

3. Det finns inget svenskt ord för "consejista" (av consejo = råd), men det betyder att organisationen verkar för upprättandet av arbetarråd som den enda verkliga formen för proletariats makt.

skrivs du som en framträdande ledare för den unga alavesiska arbetarrörelsen. Innan vi går vidare, kan du säga några ord om dig själv?

Jag arbetar vid Forjas Alavesas SA (metallindustri). Jag var och är fortfarande medlem i representantkommitten som valdes av stormötet under generalstrejken, och jag ingick i koordinationskommitten för de olika fabriker som deltog i kampen. Efter massakern 3 mars 1976 då fem människor sköts ihjäl vid en massdemonstration var jag tvungen att gå under jorden i 6 månader och satt sedan fängslad i ett halvår.

(Intervjuarens anm.: Enligt Punte y Hora arresterades han även i år men släpptes sedan kamrater på några dagar sammanlagt in 500.000 pesetas, ung. 30.000 kr.)

Jag var kandidat i Alava för FUT (Fronten för arbetarnas enhet) som mitt parti OIC stödde (6).

Hur fungerade representantkommitteerna?

4. Alava är en av de 4 baskiska provinserna Spanien. Dess huvudstad är Vitoria.

5. En baskisk veckotidning, inte någon vänstertidning.

6. Valorganisationen FUT var alltså fullt legal, till skillnad från de organisationer som "stödde" den; OIC, LCR(4:de Internationalens spanska sektion), POUM(åtminstone en fraktion) och Accion Comunista.

Under generalstrejken hölls stormöten (assembleas) och dessa valde representanter som hade till uppgift att förbereda och lägga fram förslag på stormötena som hölls varje dag. Dessa hölls först i fabriken och när man drevs ut från dessa, i kyrkorna. Men alla beslut fattades på stormöten efter diskussioner. Vi anser det viktigt att representanterna alltid är avsättbara.

Du sa innan att kampen först gällt bara ekonomiska krav. Nu har detta tydligen ändrats?

Allmänt sett är det politiska medvetandet lågt även i Euskadi(7), men det finns några politiska frågor som mobiliserar folket. Här i Euskadi har förts en bred kamp mot repressionen och en anti-centralistisk kamp mot den kapitalistiska staten och det nationella förtrycket. Det finns många politiska fångar och man har kämpat för att befria dem och för nationell frihet. Kampen för demokratiska rättigheter och för amnesti har ökat. En kamp som lett till att många dödades och skadats på Euskadis gator.

För drygt en månad sedan, under valkampanjen ordnades en kampanj för amnesti. En dygns generalstrejk som fick ett massivt stöd i Guipuzcoa(8) med stora fabriksmöten och demonstrationer. En arbetare blev dödad i en by. Reaktionen blev stark och det blev generalstrejk i hela Baskien. Fem människor dömdes på en vecka. Den kampen var avgörande för att man lyckades få ut fångarna, fast en del blev förvisade till utlandet. Den borgerliga staten tvingades göra eftergifter. Man visade att även den

råden. Kvinnorna samlades sen utanför fabriken för att bua ut strejkbrytare. Till en början organiserade sig kvinnorna enbart till stöd för sina strejkande män, men efter hand tog de också upp sina egna problem - daghem, bostadsområden, prisstegringar. Även bland studenter och vissa andra yrkesgrupper hölls stormöten.

Hur ser din organisation på fackföreningarna och hur har läget ändrats sen dessa blev tillåtna?

Det sista året har fackföreningarna börjat vinna inflytande och det märks att de haft en tillbakahållande effekt på kampen. Detta har skapat förvirring bland arbetarna. Varje facklig central går ut hårt för att värva medlemmar, men glömmer arbetarnas reella problem. De fackföreningar som finns i Vitoria är UGT, CCOO, USO, STV, CNT (9) (fast CNT är svagt i Baskien) och en radikalt nationalistisk fackförening. Fackföreningarnas verksamhet har inneburit en nedgång i arbetarnas självorganisering på fabriken.

OIC har hittills sagt nej till facklig anslutning och ja till organisering av rådstyp, baserad på stormöten på fabriken. OIC har alltid samarbetat med dem som - fackföreningsanslutna eller ej - varit för självorganisering och enhetsorganisering i fabriken. Idag förändras situationen.

Tusentals arbetare ansluter sig till fackföreningarna. OIC ser det som en kvalitativ försämring för massorna och ökade garantier, ökad styrka för den härskande klassens reformism, för den begränsande demokratin.

Idag pågår en debatt inom OIC om politiken

BASKISK ARBETARE

nuvarande centrumdemokratiska regimen är en diktaturregim. Frågan om frihet för alla politiska fångar är en folklig fråga. Den omfattas av breda skikt men arbetarklassen har stått i spetsen för kampen.

Den ekonomiska kampen har sällan tagit politisk form, dvs den har inte riktats mot den borgerliga regeringen. Men den bredaste kamp som förts i Euskadi har varit den mot repressionen. Euskadi har också varit centrum för kampen mot repressionen i Spanien. Men solidariteten från övriga landet har varit svag, möjligen med undantag för Katalonien och Madrid.

I vilken utsträckning har kvinnorna deltagit i arbetarkampen?

Kvinnans situation på arbetsmarknaden är svårare än mannens. Hon diskrimineras och andelen förvärvsarbete är lägre bland kvinnorna. Men på vissa fabriker i Vitoria och i Guizpuzeva (tex Westinghouse) har kvinnorna visat att de har en betydande kampförmåga. På de fabriker där det finns många kvinnor för de kamp på lika hög nivå som männen. Den 3 mars visade även i Vitoria arbetarkvinnornas kamp sin betydelse. Kvinnorna har högre klassmedvetande än männen, då deras situation är mer omänsklig. Hemmafruarna har normalt svårt att delta i kampen, då de är isolerade. De upplever inte solidariteten. 1976 hölls stormöten även bland hemmafruarna i olika bostadsom-

gentemot fackföreningarna. Den stora tillströmningen till de fackliga centralerna gör att våra medlemmar bör ansluta sig fackligt, men vi har inte beslutat till vilka centraler eller hur vi skall agera inom dem. OIC försöker att skapa en enhetlig fackförening som har ett mer avancerat perspektiv än de som utgår från de nuvarande fackföreningscentralerna.

Hur ser ni på valutgången? Grupper till vänster om PCE fick ju knappt 1,5% tillsammans och PCE själv fick inte ens 10% av rösterna. Hur förklarar ni det? Det är ju ändå dessa som till största delen lett kampen mot frankismen?

Spanien har just lämnat en lång period av fascistisk terrorregim. Den skräck denna skapat har inte besegrats utan lett till att så många röstat för "moderation". Efter 40 års fascistisk borgerlig indoktrinering är folk negativt inställda till begreppet "kommunism". I Spanien har det varit stora massstrejker, men de har inte varit politiska. Reformerna har

9. UGT är socialistpartiets (PSOE) landsorganisation.

CCOO - arbetarkommissionerna. Uppkom under -60 och -70-talets strejkkamp. Kontrolleras starkt av PCE, utom i Euskadi.

USO - socialistisk, jämförs ibland med franska CFDT.

STV - Baskiska Nationalistpartiets (PNV) fackförening.

CNT - anarkosyndikalisterna.

skapat stora illusioner bland majoriteten av spanjorer. Rösterna på PSOE(10) har varit för slut på frankismen, för förändring, inte så mycket för PSOE's program. Många röstade på de "moderata" stora partierna för att deras röst skulle ge resultat. Massorna har illusioner om parlamentarismen och reformismen. De väntar sig mer än vad den borgerliga parlamentarismen vill ge dem. Arbetarrösterna på PSOE och Centrumdemokraterna berodde på felaktiga förväntningar, vilket ger vänstern dess utrymme nu. Vänsterns stora fel var splittringen, den har inte lyckats föra fram ett alternativ till den parlamentariska reformen.

Var det självklart för OIC att delta i valen? Hur ser du på vissa organisationers uppmaning till röstbojkott?

Att uppmana till röstbojkott i detta val hade varit ultraradikalism som inte tagit hänsyn till massornas känslor i det nuvarande läget. En opolitisk position. De som var för bojkott är nu betydelselösa smågrupper (11).

För OIC har det viktiga varit att presentera ett radikalt demokratiskt program som går utanför ramarna för den borgerliga reformen. Man har nått ut till offent-

Forts på sid 19 sp 2

7. Baskien

8. En av provinserna i Baskien.

10. Socialistpartiet.

11. Det var främst CNT, anarkisterna samt några trotskistiska grupper.

Denna artikel är hämtad från
LABOUR FOCUS ON EASTERN EUROPE.
A Socialist Defence Bulletin on
Eastern Europe and the USSR nr 2.

Adressen dit är:
Bottom Flat, 116 Cazenove Road,
London N16, Great Britain

Poznan 1956: nedblodad fana

Som ett resultat av aktiviteter från den i höstas bildade Arbetarnas Försvarskommitté (KOR) inledde den polska intelligentsian en bred kampanj för att tvinga partiledningen att genomföra en officiell undersökning av rapporterade fall av polisbrutalitet mot de arbetare som deltog i junistrejkerna. Allt starkare krav restes på frigivandet av de fängslade arbetarna i Radom och Ursus - två centra för junirörelsen - och för återanställning av arbetare över hela landet som sparkats för sitt deltagande i strejkerna. I februari sökte partiets generalsekreterare Gierek att återta initiativet genom att släppa alla fängslade som uppriktigt heklade sin egen roll i händelserna. Detta fick ett flertal frigivanden till följd, vilket gjorde det möjligt för partiledningen att lägga politisk press på KOR att upplösas. Emellertid fortsatte KOR sin kampanj för sina grundläggande krav. De spred aktuell information om de arbetare som fortfarande var fängslade, och försökte samtidigt utvidga sitt kontaktnät med aktivister över hela landet.

TECKEN PÅ NY VÅG AV REPRESSION

De olika åtgärderna från partiledningens sida under mars och april tecknar en mycket motsägelsefull bild. De pekar på en och samma gång mot ökad repression och mot mildare kontroll. I mars stadfäste Högsta Domstolen domarna för de arbetare som fortfarande var fängslade. Polisen följde upp detta med en våg av godtyckliga arresteringar av arbetare i Radom som hade offentligen protesterat mot polisaktionen i fjol. På påskafton innehöll *Zycie Warszawy* (Warszawas partikommittés dagstidning) en stor artikel som påstod att två framstående polacker i exil, Adam Michnik och Leszek Kolakowski, hade kontakter för KOR:s räkning med *National Zeitung*, de västtyska nyfascisternas tidning. Artikeln var förstas påhittad, men den gav på ett hotfullt sätt en fingervisning om hur partiet såg på KOR. På Centralkommitténs plena veckan efter påsk förklarade Gierek att han skulle arbeta för att avslöja hemliga KOR-medlemmar, och rektorn vid Warszawas universitet antydde nödvändigheten i att inleda en repression mot oppositionella studenter. Två dagar senare framkom det att repressalier skulle dras igång mot mer än 700 studenter som hade undertecknat en appell för en offentlig undersökning om polisbrutaliteten under händelserna i juni. Samtidigt arresterades Jacek Kuron och andra medlemmar ur KOR, vilka dock senare släpptes.

POLE silkesvantar knogjärn?

Den period i polsk politik som inleddes med junistrejkerna i fjol börjar närma sig sitt slut. Den mycket svåra maktbalansen som etablerades veckorna och månaderna efter juni-krisen blir alltmer instabil, och de stora aktiva politiska krafterna i Polen tvingas mot nya och kanske avgörande alternativ.

Ännu har dock ingen avgörande klappjakt på den intellektuella oppositionen inletts. Den förhärskande åsikten inom oppositionskretsarna är att partiledningen fortfarande är splittrad på frågan hur den skall ge sig i kast med situationen. Många av Giereks medarbetare och veteraner i ledningen, såsom Babiuch, Szydlak och Jaroszewicz (den senare är troligtvis Polens idag mest impopulära ledare), har pläderat för en hårdare linje gentemot de oppositionella, och de har otvivelaktigen haft starkt stöd av den östtyska partiledningen och troligtvis även den sovjetiska, som är allvarligt bekymrad över utvecklingen i Polen. Det är troligt att dessa förömmingar skulle vilja begränsa Polens stora beroende av handeln med Väst och att de också skulle vara beredda att ta de mindre trevliga ekonomiska konsekvenserna av ett sådant steg. Mot dessa kontrasterar Gierek, som har förskaffat sig ett rykte om att vilja använda silkesvantarna gentemot både arbetarklassens aktioner och den intellektuella oppositionen, och att samtidigt ha insisterat på en fortsättning på den grundläggande ekonomiska strategin, som går ut på att använda handelsförbindelser med Väst för att modernisera den polska ekonomin i hopp om en exportuppgång under de närmaste 18-24 månaderna för att kunna betala tillbaka utlandsskulder. Än så länge har denna senare linje lyckats hålla ställningarna i partiledningen. Men den politiska situation som håller på att växa fram tvingar fram ett verkligt avgörande från partiapparatsens sida - antingen nya eftergifter till oppositionen eller en återgång till hårda bandage.

ARBETARKLASSEN

Det är förstas mycket svårt att skaffa sig någon ordentlig bild över de olika opinionsströmningarna inom arbetarklassen, men några riktningar kan skönjas. För det första: den för partiledningen mest störande aspekten på händelserna i juni -76 var inte de våldsamma striderna i Radom och Ursus, utan den utbredda strejkrörelsen, av vilka de flesta inte utvecklades till massdemonstrationer. Uppenbarligen tog den partiledningen helt på sängen; av 49 regionala partikommittéer hade bara en varnat för sådana protester innan prishöjningarna tillkännagavs. Om inte prishöjningarna hade dragits tillbaka inom ett dygn, skulle säkerligen de inledande strejkerna ha breddats till en kraftfull kamp från arbetarklassens sida över hela landet. För det andra: rörelsen var särskilt kraftfull på de största fabrikerna och bland de högst avlönade arbetarna, och detta trots att regeringens förslag gav de högre arbe-

tarna en relativt sett mycket större kompensations än övriga arbetare. T o m de långtradarchaufförer i Poznan som kör på utlandet gick i strejk. Undantaget från detta allmänna mönster tycks ha varit gruvarbetarna i nedre Schlesien, vilka under en lång tid fått speciella ekonomiska och sociala förmåner, men även här förekom en hel del arbetsnedläggelser.

STREJKER, SKUBB, MASKNING...

Det är ingen tvekan om att stora delar av arbetarklassen ser junihändelserna som en stor seger för och ett bevis på effektiviteten i arbetarnas kollektiva aktion. En bekräftelse härpå är en opublicerad sociologisk undersökning, baserad på intervjuer med 2800 arbetare vid de största fabrikerna i Polen. Denna undersökning, som syftade till att få ett grepp om arbetarnas politiska värderingar, drogs igång av partiets centralkommitté efter junihändelserna. Undersökningen visar att bara en liten minoritet trodde att konflikter med arbetsledningen kunde lösas på formella vägar, t ex via fackföreningen. Istället menade 40 % att sådana konflikter skulle lösas genom strejker, 20 % ansåg att skubb var bästa lösningen, 11 % föredrog maskning 9 - 10 % framhöll industrisabotage (förstöra maskiner t ex). Nästan 50 % ansågs att de exploaterades av en exploaterande grupp, och att fackföreningarnas och partiets huvudsakliga funktion var att mobilisera folk till arbete. När de tillfrågades om i vilkens intresse de trodde att partiet styrde Polen, angav drygt 20 % folkmilisen (polisen), medan knappt 20 % ansåg att det styrde i arbetarnas intresse. Som de viktigaste förändringar de skulle vilja se uppgav arbetarna först och främst yttrandefrihet, i andra hand fri och lika tillgång till högre utbildning. Av stor betydelse måste det anses vara att de mest kritiska av de intervjuade arbetarna också var partimedlemmar. Undersökningen fann att det fanns en koppling mellan kvalificerat arbete, hög inkomst, partimedlemskap och en kritisk attityd gentemot myndigheterna - ett alldeles särskilt oroande faktum för partiledningen. Det verkar i dagsläget överhuvudtaget inte finnas någon utpräglad antagonism mellan partimedlemmar och partilösa inom arbetarklassens led - partimedlemskap erbjuder inte längre några stora karriärmöjligheter för arbetarna, såsom fallet var under 40- och 50-talen. Den verkliga politiska uppdelningen är istället mellan de arbetare som tillhör den halvmilitära milisen och de övriga.

N: eller

Arbetarnas växande förtroende för sin egen kollektiva styrka är ett grunddrag i polsk politik som inte återfinns i samma utsträckning i andra östeuropeiska länder. Junihändelserna visar också hur de delar av arbetarklassen som mest direkt deltog i revolten 1970-71 inte hade glömt vad dom lärt sig: Så t ex använde arbetare vid Lenin-varvet i Gdansk samma mötesplatser och organisering vid bägge tillfällena. Det finns också tecken på att de schlesiska gruvarbetarna, vilka ännu så länge inte har spelat någon betydelsefull roll i oppositionen mot regimen, blir alltmer missnöjda med de försämrade arbetsvillkoren i gruvorna, i sin tur resultatet av ett försök från regeringens sida att snabbt utöka kolexporten för att kunna betala utländska skulder i Väst.

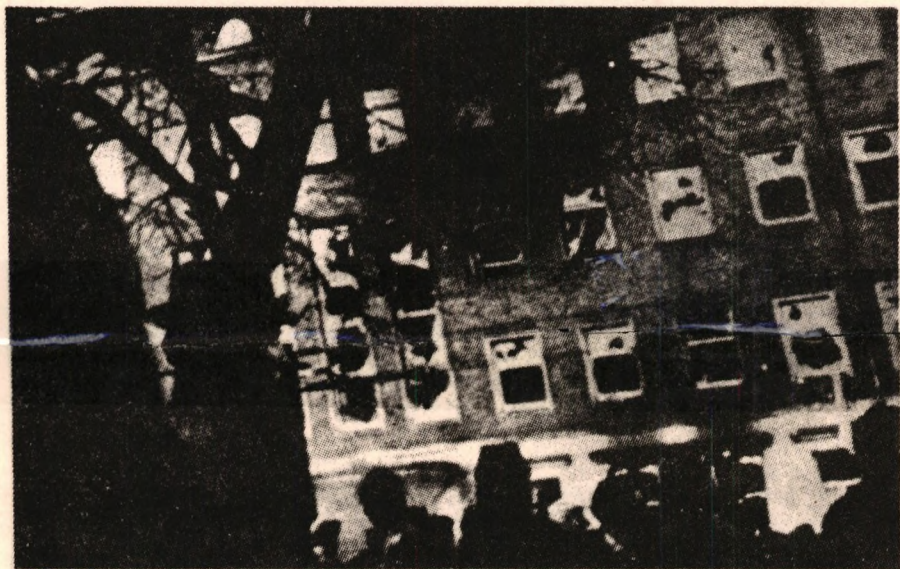
OPPOSITIONENS STYRKA

Samtidigt verkar det fortfarande finnas ett stort gap mellan arbetarklassen och intelligentsians organiserade oppositionsgrupper. De polska myndigheterna har inte gjort samma tabbe som sina tjeckoslovakiska medbröder, vars massiva presskampanj mot Charta -77 gjorde denna känd över hela landet. De tjeckiska myndigheterna gick t o m så långt som att försöka tvinga stora delar av befolkningen att offentligt fördöma Charta -77, varigenom de aktivt stimulerade en politisk polarisering kring den tjeckiska oppositionens initiativ. De polska myndigheterna har varit betydligt mer försiktiga. Tidningsattackerna på KOR har varit mera uttalade och vaga, medan den officiella censuren naturligtvis har förhindrat den stora massan av befolkningen att alls höra talas om KOR:s aktiviteter och åsikter. Den enda lättillgängliga informationskällan är därför CIA:s Radio Free Europe... Jag talade med en erfaren arbetarkämp i provinserna som trodde att KOR var en biskopskommitté i Warszawa. Andra har överhuvudtaget inte hört talas om KOR. Oavslutliga försök görs av olika strömningar inom den intellektuella oppositionen att stärka kontakterna med arbetarklassen; KOR har arbetarkontakter i Radom och Ursus. Omkring 30 arbetarkommissioner, vilka till stor del initierats av de arbetare som miste jobbet efter junihändelserna, har etablerats i Warszawa. Dessa följer i stor utsträckning sina spanska förebilder i sina arbetsmetoder. Därtill kommer en kärna av KOR-aktivister, verkamma i ett flertal provinsstäder. Men den överväldigande delen av den organiserade oppositionen är koncentrerad; socialt i den kulturella intelligentian och studenterna, geografiskt till Warszawa och Krakow.

Den aktiva oppositionens numerära styrka uppgår till några hundra individer, och deras

bas av sympatisörer till några tusen. Därtill kommer att ett flertal inom den intellektuella oppositionen är nationellt kända personligheter med högt anseende. En allvarligt menad arrestering och offentlig rättegång mot KOR:s ledare skulle utan tvekan skapa en större politisk kris i landet, och av denna anledning har regimen inte vågat försöka sig på något i den riktningen. Å andra sidan har den repressiva apparatens aktiviteter koncentrerats till att försöka begränsa KOR:s aktivitet till Warszawa, och bryta varje potentiellt starka band mellan intelligentian och arbetarklassen.

Den intellektuella oppositionen har sedan förra hösten enats i handling runt KOR:s initiativ. Samtidigt finns det flera olika åsiktsriktningar företrädda inom KOR. Ideologiskt är oppositionen splittrad i sin inställning till nationalism och marxism. Det finns strömningar inom kommittén som utgår ifrån perspektivet av att försöka övertyga partiledningen att införa gradvisa reformer, medan andra tänker sig en växande självständig massrörelse, som *avtvingar* reformer från den existerande ledningen i en allt större omfattning. Det förstnämnda strömningen är förstås mindre intresserad av att vidga kontakterna med arbetarklassen. Men bägge tendenserna är enade kring det nödvändiga i ett gemensamt agerande för demokratiska krav, och skillnaderna i perspektiv är på intet sätt klart avgränsade.

Szczecin 1970: kommunistpartiets högkvarter brinner

Några medlemmar av KOR har tagit kontakt med andra oppositionella för att bilda en kommitté för de mänskliga rättigheterna i Warszawa. Idén till en sådan kommitté diskuterades redan inom KOR, men själva initiativet kom inte därifrån. De människor som bildade den nya gruppen verkar lägga större betoning på den nationella frågan än andra delar av oppositionen, och betraktas med skepsis av vissa delar inom oppositionen.

MOTSÄTTNINGAR I PARTIET

Själva partiet och den officiella ungdomsorganisationen har skakats av den politiska utvecklingen sedan juni i fjol. Det finns många olika åsikter i svang, även inom sektorer där man minst av allt väntar sig att finna dem (såsom inom den politiska polisen). I Warszawa är det nu möjligt - åtminstone inom partiets intellektuella skikt - att föra fram resolutioner som kritiserar olika aspekter på partiets politik, och inom partiapparaten högre organ pläderar några strömningar om nödvändigheten av mera radikala åtgärder för att genomföra en liberalisering. En artikel som skrevs för *Nowe Drogi* föreslog införandet av fraktionsrätt inom partiet. Även om artikeln aldrig kom i tryck så ansågs den ha ett starkt stöd hos några delar av partihierarkin.

Ett annat tidens tecken är den mycket ovanliga film som just nu visas på tre Warszawa-biografer. Filmen, som gjorts av Wajda, heter "Mannen i marmor" och berättar om en ung

kvinnlig filmregisörs kamp för att rekonstruera en ung stachanovits liv från 1940-talet och framåt, i syfte att göra en film om honom. Vi får se hur den unge mannen, Birkut, valdes ut som stachanovit för sin goda fysik och sitt trevliga utseende. Vi ser hans politiskt mera avancerade vän, Vittorio, veteran från spanska inbördeskriget, förklara för honom att hans roll är att driva upp arbetsnormerna till fantastiska höjder. Vi ser hur hans karriär som murare avbryts när en hantlangare ger honom en upphettad tegelsten som förstör hans händer. Hans vän Vittorio arresteras och görs till syndabock i en skenprocess i början av 50-talet. Birkut förstör rättegången och bägge männen kastas i fängelse. De släpps 1956 och så småningom blir Vittorio en teknokratisk partiboss i Katowice (Giereks hemmabas), alltmedan Birkut mystiskt försvinner. Slutligen spårar den unga filmregisören Birkuts son, som arbetar på Lenin-varvet i Gdansk. Filmen slutar med upprepade bilder på arbetare som går ner för stegarna på jämvägsbron i Gdansk, där omkring 300 arbetare sköts av polisen vid revolten 1970: publiken förväntas förstå att Birkut var en av de arbetare som sköts. Under filmen ser vi regisören intervjuas en mycket framgångsrik kollega till henne, som blev berömd genom en stalinistisk film om den "heroiske" stachanoviten Birkut på 40-talet. Intervjun äger rum i ett palatsliknande residens, där den medelålders filmregisören är omgiven av tjänare. Den unga

kvinnan talar också med den f d polisman som var tvungen att åtfölja Birkut under hans tid som stachanovit. Vi ser honom idag som en skinande solbränd tjänsteman, upptagen av att bedöma flickor som skall bli strip-teasdansösor i Kulturpalatset. Det blir till slut omöjligt för filmregisören att få visa sin film om Birkuts verkliga liv.

"Mannen i marmor" spelar för fulla hus, trots att den inte blivit rescenserad i den nationella pressen. När tre litterära högdjur nämde filmen i en litterär tidskrift under en diskussion om de nya riktningarna inom konsten, fördömde *Zycie Warszawy* häftigt de tre kritikerna utan att nämna själva filmen.

Dessa spänningar inom partiapparaten tenderar att förändra den normala maktkampen mellan olika byråkratiska imperier till rivalitet mellan olika fraktioner med uttalade politiska åsikter. Det finns inga tecken på att någon så radikal strömning som den som företräddes av Dubcek m fl existerar inom partihierarkin; "liberalerna" är i verkligheten endast intresserade av att skapa en serie små säkerhetsventiler och stötdämpare inom hela systemet, för att på så sätt undvika en konfrontation med antingen arbetarklassen eller den intellektuella oppositionen. Men det råder inget tvivel om att maktkampen inom ledningen kommer att ta sig än skarpare former inom de närmaste månaderna. Ett dokument som undertecknats av 600 partimedlemmar cirkulerar redan inom partiet, vilken fördömer centralkommittén för dess "svaghet", samtidigt

Forts. på sidan 19 spalt 1

Ett års strejkingen ockupation

I augusti förra året bröt en strejk ut i Grunwicks färgfotolaboratorium i Wilesden i nordvästra London. Arbetarna strjkade mot de dåliga arbetsförhållandena, de låga lönerna samt att några kamrater avskedats för att de gått med i facket. Lönerna har legat på 25-30 pund i veckan (ca 200 kr). Semestern är två veckor per år, och denna har inte fått tas ut sommartid (eftersom fotolabbet då har högsäsong). Övertidsarbete har nästan varit regel, och medelats först några minuter före arbetsdagens slut. Bryska förmän, som sett till att arbetarna, de flesta kvinnor från Indien eller Uganda, jobbat som slavar, och avskedat de som gjort något fel eller enligt ledningens uppfattning varit slöa. Företagets chef, Georg Ward, har förklarat att han inte godtar några som helst fackföreningsanslutna på sitt företag.

Allt detta har lett till den nu ett år gamla strejken. De strejkande har varje dag posterat ut strejkvakter som försökt övertala strejkbrytare att inte jobba. Polisen har försökt hindra strejkvakterna, vilket lett till dagliga våldsamheter. Högerextremister har flera gånger mött upp på morgonen för att slå ner strejkvakterna. Detta har resulterat i våldsamma strider mellan strejkvakter och högerextremisterna (rasister). Polis har ingripit, oftast mot strejkvakterna. Härnvidskan skadades en polisman svårt efter att ha blivit träffad av en mjölkflaska i huvudet. En arbetare, Richard Maul, har anklagats för att ha kastat den och sitter häktad i väntan på domstolsförhandlingar. Stödsamlingar och demonstrationer har ägt rum för att stödja hans fall. Affären med mjölkflaskan har uppförstorats i den konservativa engelska pressen, medan den tiger om de arbetare som blivit misshandlade av polisen. En kvinna befinner sig sedan flera veckor tillbaka på sjukhus just efter en sådan misshandel.

Den 11 juli ordnade fackföreningarna och strejkkommitten en demonstration till stöd för strejken, samt för rätten att tillhöra en fackförening. Mellan 15.000 och 18.000 arbetare mötte upp i demonstrationen utanför

Grunwick-laboratoriet. Polisen hade i sin tur inkallat extra förstärkning. 4000 poliser stod mot 18.000 arbetare. Provokationer ledde till våldsamma sammanstötningar. Officiellt blev 30 personer skadade, därav 18 poliser. Samtidigt anhöll polisen ytterligare 70 personer vid morgonens våldsamheter. Den närmaste villabebyggelsen fick tomterna nedtrampade och förstörda. En trädgårdsmur rasade samman.

Strejken stöds av fackföreningarna och strejkunderstöd har utgått till de strejkande. Den reformistiska och ganska konservativa fackföreningen har däremot sagt nej till ockupation, något som diskuterats några gånger bland arbetarna, och som flera vänsterorganisationer propagerat för. "Hade man ockuperat laboriet skulle man vunnit striden för flera månader sedan" skriver t ex *Socialist Worker*, den största vänstertidningen i England.

Ur revolutionär synvinkel måste vi naturligtvis stödja arbetarnas rättigheter att få vara med i en fackförening - speciellt med tanke på de vidriga förhållanden som man arbetar under på Grunwick. Även om fackföreningarna på sikt står i motsättning till socialismen/kommunismen, så kan de möjliggöra vissa förbättringar i arbetarnas levnadsförhållanden under kapitalismen. Kampen för fackliga rättigheter är en kamp för demokratiska fri- och rättigheter.

Som kommunister säste vi dock försöka utveckla den inom-kapitalistiska kampens begränsade perspektiv till en kamp som riktar sig mot det kapitalistiska systemet, samtidigt som vi stödjer den kamp som väsentligt kan förbättra arbetarnas levnadsförhållanden i idag. Vi måste därför kritisera de engelska vänsterorganisationer, som från att kampen gällt krav på bättre arbetsförhållanden, löner och återanställning, drivit in kampen till att huvudsakligen gälla en kamp för rätten att vara med i fackföreningarna. Grunwick har faktiskt för den fackliga byråkratin blivit den bästa reklampelaren på länge.

"Brutus"

Forts från sid 9 Papperstigern

tande och självaktivitet. På Munksjö har vi inlett detta arbete på flera plan, och sökt gripa in i dessa båda processer. Dels utkommer vår *fabrikstidning Munksjö-arbetaren* för femte året, och innehåller allt oftare beskrivningar och förklaringar till kapitalismens kris och dess följder. Dels togs i våras initiativ till bildandet av en anti-kapitalistisk branschstudiegrupp (Pappers antikapitalistiska studiegrupp, PAKS), vars verksamhet spänner över ett brett fält; från studier av kapitalismens och branchens nuvarande läge, till studier av kapitalintensiteten i branchen, den nuvarande avverkningens följder för det ekologiska systemet och studiebesök på nedläggningshotade pappersbruk och massafabriker. Om det första projektet kan sägas att det först nu - efter fem år av enträget och tålmodigt arbete - börjat ge resultat, i form av en strykande åtgång av tidningen, insändare och muntlig rapportering, samt ekonomiska bidrag till utgivningen. I Munksjöarbetaren söker vi naturligtvis också regelbundet följa den interna utvecklingen för bolaget - Munksjökoncernen - och lämna rapporter om arbetsmiljön, lönekampen, den dagliga informella kampen, osv. På Jönköpingsanläggningens pappersbruk, där vi funnits alltsedan starten 1972, kan vi t.o.m. nästan följa avdelning för avdelning, pappersmaskin för pappersmaskin i dessa frågor. Det är inte att undra på att många arbetare tagit *Munksjöarbetaren* "till sina hjärtan" och i den sett sitt språkrör.

Vad PAKS anbelangar är det ännu för tidigt att dra några slutsatser. Projektet har pågått blott några få månader. Dock kan berättas att ämnet och arbetsformen haft en sådan attraktionskraft att t.o.m. organiserade (men naturligtvis kritiska!) socialdemokrater kommit med i arbetet. Det är ett exempel, om än litet, på att alla lösningar måste få en klasskaraktär, och att de inte är en organisatorisk fråga för den ena eller den andra vänstergruppen.

Vad jag dock skulle vilja framhålla som den - ur nationell synvinkel - mest aktuella och nödvändiga uppgiften just nu är att snarast få till stånd en bred socialistisk arbetar- och kampfront inom hela skogsindustrin. Mot en fortsatt kapitalistisk rovdraft av branchen, mot högenergisamhället och råvaruslöseriet, mot kapitalkoncentrationen, miljöförstörelsen och det allt hänsynslösare utnyttjandet av branchens arbetare mm: För en planekonomi under arbetarstyre, för förstatliganden under någon form av arbetarkontroll, för en miljövänlig lågenergiproduktion och för en succesiv reduktion av olägenheter som storhelgsdrift och skiftgående semestrar. Kort sagt: en arbetarfront mot kapitalistiska "lösningar" av branchens kris.

Jag skulle kunna tänka mig att en sådan kampfront borde kunna attrahera arbetare organiserade i en lång rad vänsterorganisationer: FAM, FK, KAF, SAC och kanske t.o.m. KFML(r), VPK och landets alltför vänstersocialdemokrater. Förbundet Arbetarmakt, eller någon annan vänsterorganisation, kan inte ensam presentera trovärdiga och realistiska dellösningar och strukturella reformer till branchens problem. Branchens kris och problem kräver ett klassvar - en klassmässig lösning. Jag har hittills skrivit till KAF, FK och SAC om det här förslaget. Får se vad de svarar på det här initiativet. Man skulle ju kunna tänka sig ett slags seminarium om det hela.

Ja, det skulle väl vara det hela, Är det någon som har frågor på allt det här går det bra att skicka dem till:

Matts Nilsson, Östra Storgatan 91 A,
552 41 Jönköping

Matts Nilsson
styrelseledamot i Pappers av. 74

LITTERATURTIPS:

Relevanta nummer av *Dagens Industri*, *SIA* och *Svensk Papperstidning*.
Skogsindustrin - nuläge och framtid (Skogsindustriernas samarbetsutskott)
Åke Olsson - *Anpassning eller förnyelse?* (Liber Förlag 1977)
Skogsarbetarestrejken - våren 1975 (Arbetspress 1976)
Papper och pappersmassa - en grundbok (Sveriges Industriförbund 1976)

OBS! I allra sista minuten har en artikel kommit in som bemöter MN, författad av en annan medlem av gruppen kring Munksjö-arbetaren. Se sidan 18!

ARBETARMAKT - Slår hårt!

Prenumerera: 12 nr - 40:-
6 nr - 25:- Pg 38 13 00 - 3

ARBETARPRESS - Gör rent hus!

Prenumerera: 20-100:- för
1) allt material, eller
2) eget urval Pg 88 66 51 - 9

RÄDSMAKT - En uppskakande upplevelse!

Beställ: nr 1&2 - 6:- (Nytryck)
nr 8 - 5:-
nr 9-10 - 10:- Pg 87 99 69 - 4

SKOGS BRAND

en film
om
skogsarbetarnas
strejkkamp
för månadslön
våren 1975

Skogsstrejken våren -75. 10-12 000 skogsarbetare lade ner sina verktyg i 70 dagar. Kravet var månadslön. Skogsarbetarförbundet tog avstånd från och motarbetade kampen. Istället organiserade arbetarna sig själva men valde att försöka förmå Skogs att förhandla utifrån de strejkandes krav. Filmen *SKOGSBRAND* försöker dokumentera den verkligheten.

Fem elever vid Dramatiska Institutet i Stockholm ville göra en film om arbetare för arbetare i Sverige. De fick kontakt med några skogsarbetare i Stömsund. De följde deras diskussioner i arbetslag och på stormöte. Strejkkommittén insåg att det var viktigt att föreviga strejken och gav dessa filmare i uppdrag att göra en film om strejken i samarbete med strejkkommittén. De var närvarande vid alla strejkkommittémöten (utom ett), vid ett flertal stormöten, intervjuade skogsarbetare under och efter strejken, besökte strejkvakter och var närvarande vid konfrontationer med strejkbrytare. Filmen visades i grovredigerat skick för strejkkommittén och godkändes hösten -76. Arbetet slutfördes av Lennart-Bengtsson och Karl-Erik Jagare

Bra bakgrund

Bakgrunden till strejken tecknas noggrant. Om slitet, den höga olycksfallsfrekvensen, om nedslitningen och utsugningen. Om den fackliga kampen för kravet på månadslön. Där förbundsledningen ständigt har bromsat all aktivitet och kampuppmärksamhet för månadslön, bl a vid ett flertal kongresser. Men våren -75 tröt talamodet och mobiliseringen sköt fart. Namnsamlingar och stormöten formulerade kraven. Förberedelsen var långvarig och enigheten om kampkraven arbetades fram redan innan strejken. Kampen var först politisk, ty det gällde arbetarnas arbetsvillkor, men partipolitiken förbjöds och detta blev mycket viktigt för enigheten under strejken.

Många intervjuer i filmen visar den totala beslutsamhet som kännetecknade skogsarbetarna: "Det arbetarfientliga ackordet ska bort." De flesta var beredda att fortsätta mycket längre om det var nödvändigt. Åtminstone över älgjakten.

Puzzelbitar saknas

Skogsstrejken skulle kunna ge mycket lärdom till andra arbetargrupper, men där misslyckas filmen. Det finns inget försök till att återge de fel och misstag vi gjorde. Tex vår rädsla för att utvidga strejken söderut.

En stenciltidning som utkom förslagsvis en gång per vecka med bemötande av oriktiga uppgifter i den borgerliga pressen, debatt mm skulle ökat vår förmåga att stå emot längre. Stormöten och andra aktiviteter oftare och mer regelbundet skulle dessutom ha ökat debatten, aktiveringen och lärt oss mycket, mycket mer. Organiseringen på basnivå var mycket olika från område till område. Vissa avdelningar hade sina traditionella fackliga kanaler som organisering och gick tom ut i strejk med ett årsmötesbeslut. På andra håll experimenterades med olika representativa system. Andra åter hade stormöten regelbundet. Detta ger stora möjligheter att jämföra arbetarnas erfarenheter. Var blev aktiviteten störst? Styrkan och sammanhållningen? osv.

Den här debatten förs på sina håll i skogen men speglas inte i filmen.

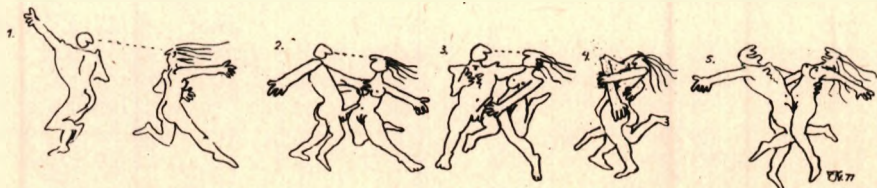
Den s k taktiken gentemot Skogs förblev hela tiden densamma. Det var en ekonomisk kamp mellan arbetarna och bolagen där styrkeförhållandet kom att avgöra utgången, oavsett om Skogs eller strejkkommittén förhandlade. Lärdomen från gruvstrejken gav att det är lättare att splittra strejklidningen om den ska förhandla. Vi försökte istället åter placera fackledningen på dess rätta plats, nämligen som förhandlare åt skogsarbetarna på skogsarbetarnas villkor. Den taktiken lyckades. Det blir då angeläget att diskutera under vilka förhållanden strejkande arbetare bör förhandla själva. Vilka är fördelarna med respektive taktik vad gäller resultat, medvetenhet om kampen, information mm. Som bakgrund är skogsstrejken utmärkt, men *SKOGSBRAND* gör inga ansatser att föra dessa erfarenheter vidare.

Skogsstrejken blev historisk inte bara genom sin stora omfattning och längd, utan även genom sitt framgångsrika resultat. Norrbotten fick hel månadslön om 4000, resten av landet fick 85 % fast lön med en ackordsdel på resterande 15 %. Under strejken släpptes det ursprungliga kravet på att ingen meritvärdering skulle införas i avtalet. Personligen anser jag att detta var ett misstag. Den får vi nog dras med länge nu. Det var nog den enda eftergiften, för övrigt skärptes kraven eller påtryckningarna vid varje strejkkommittémöte. Så t ex ändrades det ursprungliga kravet på "löfte om förhandling om månadslön" till "löfte om månadslön" redan vid andra mötet, nya arbetargrupper drogs in såsom planterings- och flottläggningsarbetare, vi sökte stöd hos Hammarbetarförbundet för blockad av råvaruimport mm. Detta visade vår styrka och visade sig aktiverande.

Trots filmens brister är den mycket viktig och sevärd. Den är ett dokument om arbetare i kamp och där den kollektiva styrkan ger en aning om något nytt.

Skogsarbetare

IDEALISTISKT & NAIVT

Först några mindre anmärkningar. Artikelns första påstående är vad jag kommer ihåg felaktigt. När refererade siffror presenterades i somras var det ju just pappers- och massaindustrin den enda branch som ökade sin export första halvåret 1977.

Vidare anser jag Nilsson spänner bågen lite väl mycket när det gäller miljöproblemen och uppvisar en idealistisk syn på kapitalägarna. Att dessa skulle vara trögtänkta är ett synnerligen dåligt argument, när det i själva verket är deras position i produktionsprocessen som tvingar dem att fatta vissa beslut. Eller att en opinion tvingar dem därtill. Att kalhyggerna skulle stoppas eller minska, som MN vill påskina, är falskt. Avverkningen ökar bl.a. i södra Sverige, fast man gör det inte lika öppet. Bl.a. låter man en skogskam vara kvar vid sjöar och vägar. Men detta förändrar ju fortfarande inte på något sätt helhetsperspektivet.

Detta är ett bemötande av artikeln Papperstigern (sid 8-9, 16-17 i detta nummer) från en arbetare på Munksjö

Det är under rubriken "Om krisens lösning och branchens framtid" de verkliga bristerna i MN:s artikel kommer fram. Att påstå att hela branchens alla problem skulle lösas genom upprättandet av en planekonomi är vad jag kan förstå revolutionsromantik. Just inom massa- och pappersindustrin kommer omställningarna att vara avsevärda. Detta p.g.a. den speciella tillverkningsprocessen och att alternativ produktion svårligen kommer att kunna göra sig gällande.

Att vi som revolutionärer måste åskådliggöra ett trovärdigt socialistiskt samhälls-

perspektiv är helt riktigt. Däremot blir det svårt att inom massa- och pappersindustrin föreslå för denna branch speciella strukturella reformer. Vad jag kan se består dessa "reformer" i bl.a. fasta löner, självständigare arbete, kamp mot skiftgång osv osv. Alltså krav som inte nämnvärt skiljer sig från övriga brancher.

Däremot är det viktigare än i andra brancher att verkligen beskriva ett socialistiskt alternativ. Och detta på samhällets alla områden. Vidare bör revolutionärerna gripa in i miljödebatten och propagera för en lägre avverkningstakt, bort med farliga preparat i skogen, nej till milsvida kalhyggen osv osv.

Enligt MN skulle vårt stora paradnummer vara förstärkt under arbetarkontroll och att vi måste ställa klasskrav mot branchens kris.

PROJEKTGRUPPERNA Statsbyråkrati Arbetsplats

Förbundet Arbetarmakt är ensam organisation inom den svenska vänstern, och såvitt vi vet, också inom hela den europeiska vänstern, att hävda att Sovjet, Kina m fl sk socialistiska stater i själva verket inte är socialistiska, utan domineras av ett nytt produktionssätt, som vi kallar statsbyråkratiskt. Nu är det så att detta endast är en uppfattning och vi gör inte anspråk på att ha en fullt utvecklad teori om det statsbyråkratiska produktions-sättet. Vår uppfattning bör i stället ses som en arbetshypotes, som en plattform för vidare forskning. Därför har det varit naturligt att tillsätta en projektgrupp också kring frågan om statsbyråkratin.

I själva verket har det inom FAM funnits en projektgrupp kring statsbyråkratin sedan början av 1974. Denna arbete har utåt resulterat i olika artiklar i RÅDSMAKT (Nr 5, 8 & 9-10) och ARBETARMAKT, samt en del internt diskussionsmaterial. När det fattades beslut för ett år sedan om att starta fler projektgrupper, visade det sig att intresset för statsbyråkratin inte var så värst stort, och man valde andra projektgrupper framför denna. Därav orsaken till att det inte hänt så mycket i vår projektgrupp, förutom en del studier kring bl a arbetskraftens karaktär i Sovjet.

Men på senare tid har det börjat hända saker. I samband med diskussionerna på de "icke-leninistiska" konferenserna (Se AM nr 10/76) har det framkommit en del kritik och tvivelsmål på FAM:s uppfattning om de sk socialistiska staterna. De kritiska ansluter sig i huvudsak till de traditionella vänsterkommunistiska grupperingarnas i Europas uppfattning av Sovjet och Kina som "statskapitalistiska". Denna uppfattning får dock inte förväxlas med den maoistiska synen på "socialkapitalismen", som är betydligt mindre "intellektuell".

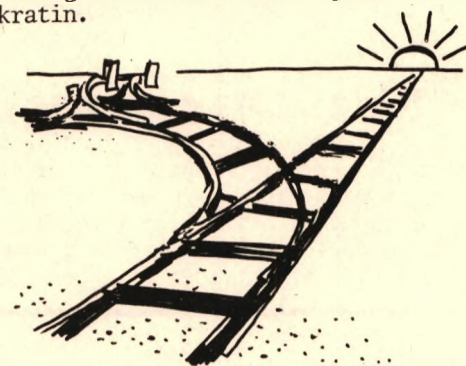
Fram till nästa "icke-leninistiska" konferens i Oslo i september, kommer denna kritik av teorin om det statsbyråkratiska produktions-sättet att diskuteras, inte bara inom projektgruppen, utan inom hela förbundet. Projektgruppens främsta uppgift härvid kommer att bli att förse förbundets medlemmar med det empiriska faktamaterial som är nödvändigt för konstruktiva diskussioner.

De sk arbetsplatsprojektgrupperna ska ha som uppgift att utveckla FAM:s politik vad gäller förhållandena på arbetsplatserna. Ett fält, där förbundet har en hel del synpunkter och har gjort både erfarenheter och ställningstaganden. Men vad som saknas är en sammanfattning av dessa synpunkter, dvs en utvecklad politik och strategi. Att sammanställa en sådan har projektgrupperna tagit i tu med. Vi har börjat med att studera olika vänsterorganisationers idéer på detta område. En kritik av SKP:s och VPK:s fackliga politik ser ut att bli ett resultat av detta, förutom den kritik av KAF som redan publicerats.

RAPPORTER

De olika grupperna har delat upp arbetet mellan sig. I Stockholm t ex har vi gett oss i kast med frågan om fackföreningarnas karaktär i Göteborg intresserar man sig för socialdemokratien.

Som så ofta kommer man lätt in på "stickspår" saker dyker upp som visar sig intressanta och nödvändiga att diskutera. Ett exempel är den debatt om "revolutionära krav och kommunisters uppgifter" som har återfunnits i ARBETARMAKT i några av de senaste nummren.

Vi återkommer!

Men vad menar MN med arbetarkontroll och är den möjlig i Sverige i dag eller inom den närmaste tiden? Är det NJA:s företagsnämnd eller LKAB:s anpassningsgrupper han menar? Enligt mitt synsätt kan bara arbetarkontroll upprättas i inledningsfasen till en revolutionär situation. Och där är vi väl ändå inte? Att tro att förstärkt av en branch på något avgörande sätt skulle flytta fram arbetarnas positioner är naivt. Däremot fränsäger jag mig inte möjligheten av att kräva förstärkt i ett visst läge då arbetslöshet hotar. Men detta måste naturligtvis kopplas till medvetenheten om att förstärkt under nuvarande ekonomiska lagar inte löser problemen. Denna insikt saknas helt i MN:s artikel!

Att tro, som MN gör, att avsättnings- och konkurrensproblemen skulle försvinna genom förstärkt, är näst intill obegripligt. Se bara på Italien, där ca 50% av industrin är statsägd, eller på nya AB Svenskt Handelsstål. Kommer inte denna branch att tvingas spela med i det kapitalistiska spelet? Kommer inte dess arbetare likt övriga arbetare att "drabbas" av rationaliseringar och otrygga arbetsförhållanden?

Riktigt är däremot MN:s påståenden att krisen måste besvaras av klassen och att en klassmässig lösning måste till. Socialism och arbetarmakt alltså. Att däremot tro att några vänstergrupper skulle kunna ge detta klassvar är ett brott mot hela teorin om arbetarklassens självständiga kamp och en skymf mot devisen "Arbetarklassens befrielse måste vara dess eget verk."

Däremot är jag öppen för en diskussion med "alla" pappers- och massaarbetare som finns i andra vänstergrupper. Säkert kan vi tillsammans komma fram till vissa gemensamma ståndpunkter. Detta dock med de ingående personernas och organisationernas fulla rörelsefrihet och självständighet!

RAGGE, medlem i M-arbetaren.

Forts från sid 15 Polen

som det kritiserar korruption. En hejdlös sjukdom när tjänstemän känner på sig att deras dagar på kontoret är räknade. Det senaste centralkommittémötet tyder på att denna hårda linje vinner i styrka.

Även oppositionen står alltmer inför ett vägska, framförallt vad gäller frågan om vilka mer permanenta former för agerande och organisation som skall etableras på grundval av erfarenheterna från KOR, vars krav är starkt begränsade. Arbetarrörelsen i Väst är en viktig faktor för den politiska situationen i Polen. Partiledningen har hela tiden försökt att brännmärka oppositionen som agenter för Väst imperialismen och presentera dem som om de vore kopplade till nyfascistiska kretsar i den kapitalistiska världen - en i högsta grad lögnaktig anklagelse, vilken har tarvat de mest ogenerade försök till förfälskningar för att ge sken av trovärdighet.

Partiledningens känslighet för kritik från arbetarrörelsen kan illustreras av det faktum att centralkommitténs hemliga nyhetsbulletin ansåg det vara värt att ta upp till diskussion en liten demonstration på omkring 15 deltagare från den revolutionära vänstern då premiärminister Jaroszewicz besökte Storbritannien. Bulletinen hävdade, ganska storslaget, att sådana protester kunde hållas på ett minimum tack vare det nära samarbetet mellan den vrittiska och polska politiska polisen under besöket. I verkligheten är orsaken till att sådana protester blir så ringa att vänstern inom den brittiska arbetarrörelsen inte har tagit sitt ansvar och höjt sin röst till försvar för de arbetare som fortfarande är fängslade eller arbetslösa för att de deltog i protesterna i juni -76.

Oliver MacDonald

Forts från sid 13 Baskisk arbetare

ligheten på ett bredare sätt, har nått viktiga skikt av arbetare med sitt program. Det är positivt med allianser inom den revolutionära vänstern och det är viktigt att man nått vissa gemensamma ståndpunkter i arbetarkampen och den folkliga kampen, men det finns problem.

Vilken är OIC:s syn på övriga arbetarorganisationer, både de reformistiska och de revolutionära?

Efter Francos död har skillnaden mellan partierna blivit tydlig. PSOE och PCE vill ha moderation för att kunna utnyttja den borgerliga demokratin. De har historiskt ett inflytande i den spanska arbetarklassen vilket inneburit en försämring av den revolutionära processen i landet. Trots detta har det visat sig att de marxistiska organisationerna till vänster om dessa två har en prestige och en förankring bland massorna beroende på att de två sista årens strider gått utanför de ramar PSOE/PCE ställt upp. Bland dessa organisationer till vänster finns tre strömningar; maoister, trotskister och "consejister" (=rådsanhängare) (12). Dessutom finns bland de förtryckta nationaliteterna revolutionära nationalister som ETA/5, som på ett mer eller mindre felaktigt sätt anknyter till marxismen. ETA hade en viktig roll under Franco-tiden då inga friheter fanns. De bidrog till att utveckla ett socialistiskt medvetande via nationalismen och skärpte motsättningarna i Spanien. Vi anser att väpnade aktioner från minoritetsgrupper i dag motverkar den revolu-

12. Se not 3.

tionära processen. Kampen står mellan arbetarmassorna och borgarstaten, inte mellan väpnade grupper och borgarstaten. Maoisterna (PT,ORT,MC) förlorar sitt politiska utrymme och existensberättigande därför att deras tvåstegsteori (först demokratisk kamp, sedan socialistisk, översät. anm.) för kampen inte leder till en konsekvent kamp för socialismen.

Som alla populisterna ställs maoisterna inför valet mellan en borgerligt demokratisk och en arbetarpolitik. Därför förlorar de sitt utrymme. OIC anser maoismen vara ett bidrag till den revolutionära processen i världen, men inte det centrala.

När det gäller trotskisterna. OIC är inte överens med deras politik gentemot revisionismen. Exempelvis ville LCR att FUT skulle uppmåna till röstning på PSOE/PCE där FUT var för svaga att ställa upp. Det ville inte OIC. Fjärdes politik är en av samarbete med revisionismen. De försöker utnyttja revisionismens motsättningar på ett sätt som får dem att glömma den revolutionära kampen. Man skiljer sig i synen på partiuppbygget. Trotskisternas syn på partiet är för propagandistiskt och möjliggör inte ett konkret ingripande i masskampen och uppbyggnad av partiet. Trotskisterna kan också sägas ingå i den consejistiska strömningen, fast de inte beter sig därefter i praktiken. OIC är den organisation som mest utvecklat självorganiseringen och den anti-kapitalistiska kampen. Viktigaste punkterna är "assemblean", stormötet, sättet att utse delegater och samordningsorgan. OIC försöker i varje situation slå fast dessas politiska funktion. Dessutom finns det en rådsströmning som inte vet hur man skall nå fram till upprättandet av råden, någon slags anarkokommunism.

KK & KK

CLARTE

HAR HAFT EN HEMLIG KONGRESS OCH VALT EN HEMLIG STYRELSE SÅ HEMLIG ATT INTE ENS KONGRESSDELTAGARNA VET VEM DE SJÄLVA VALT

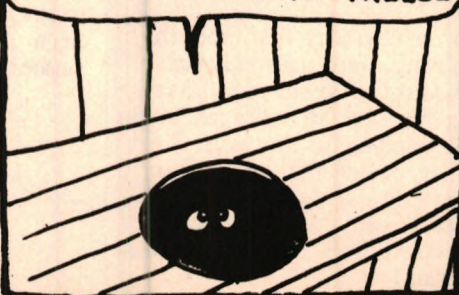
AM:s UTSÄNDE HAR PÅ EN HEMLIG PLATS FÅTT EN HEMLIG INTERVJU MED EN HEMLIG CLARTEIST

ATT VI FICK DEN BEROR VISSER LIGEN PÅ ETT LITET TANKE FEL, DET MISSA LITE ÖVERFÖRINGEN SÅ VI KOMTILL FEL LOKAL OCH HAMNADE PÅ ETT SPIRITISTMÖTE

NÅ, VARFÖR VAR KONGRESSEN SÅ HEMLIG?

OCH FÖR EN SMÄRRE SUMMA STÄLDE ASTRID GILLMARK UPP SOM MEDIUM OCH HON FICK KONTAKT MED VÅRAN NYASTYRELSE

VAD SADES PÅ KONGRESSEN DÅ?

DET VAR INGEN SOM SA NÅGONTING ALLS, VI KÖRDE MED TANKEÖVERFÖRING... SÅ PO DU VET...

NI VALDE EN NY STYRELSE?

JÅ, JUST DET! GOSSE! DEN STYRELSEN KOMMER ATT KNÄCKA HELA VÄNSTERN!!!

AM:s UTSÄNDE TYCKER DET BÖRJAR LUKTA UNKET HAN LÄGGER PÅ LOCKET OCH SMYGER FÖRSIKTIGT UT

IN

Efter att ha tillbringat en dag på polis-
huset och läst, eller snarare bläddrat i,
de nära 4 000 sidorna förundersökning som
SÄPO förelägger tingsrätten inför rättegången i terroristaffären, är man minst
sagt tagen. Själva läsandet av akterna är
naturligtvis bidragande - och ett exempel
på hur den borgerliga "demokratin" fungerar;
Har man 12.000:- kan man köpa papper, an-
nars kan vem som helst sitta uppe på 10:de
våningen och försöka läsa dom. Sålunda har
jag inte haft möjlighet till någon gransk-
ning av protokoll osv, utan endast bildat
mig ett intryck.

Intrycket är delat i två. Dels verkar det
som en sämre deckare - sämre därför att
verkligheten överträffar dikten - och denna
gång är historien nästan för fantastisk för
att verka verklig - därför en "dålig" deckare.
Men affären är ju verklig. Och här ligger
det andra intrycket, som närmast låter sig
beskrivas som en blandning av oro och ilska.
Oro över att flera personer så lätt kunnat
dras med i sådana fantastiska, men för
alla andra än kapitalet, fruktlösa planer.
Oro för att händelserna i samband med affä-
ren visar hur lätt det varit för SÄPO att
utnyttja terrorismen för att vidta åtgärder
mot vänstern som ju inte alls har med affä-
ren att göra. Ilskan kommer ur insikten

att det är klassamhällets förtryck som
frambringar en reaktion som tar sig uttryck
i individuella terroraktioner, som inte
hotar klassamhället utan tvärtom stärker
det. De som kommer att ställas inför rätta
inom snart är inte de verkligt skyldiga,
skulden ligger hos klassamhället och alla
dess bevarare.

TERRORIST AFFÄREN

Att det verkligen rört sig om en planering
för en kidnappning ger förhållningsprotokollen
ingen tvekan om. Flera av de åtalade tycks
också vara klart bundna till kidnappnings-
diskussionerna. Mest intressant i förunder-
sökningen är dock inte vad som står i den,
utan vad som inte står där.

Efter genomläsningen frågar man sig bl.a.:
Varför finns det inga förhållningsprotokoll från
några personer som omnämnts i några av de
häktades förhållningsprotokoll? Och varför nämns
några av de utvisade överhuvudtaget inte
bland dessa tusentals sidor, förutom
när på direkt fråga från SÄPO samröre med
gruppen kring Kröcher förnekas??!

Det finns således saker som tyder på att
SÄPO inte lagt fram material som kan fria
t.ex. personer bland de nu utvisade från
misstanke. Ett frisläppande av material från
förhören med och om de nu utvisade skulle
ev. kunna bringa klarhet kring dessa punk-
ter.

En rättegång mot de som nu begärts åtalade,
kommer inte heller, av förhållningsprotokollen
att döma, att kunna bringa någon klarhet
kring alla de utvisades delaktighet
eller icke delaktighet i affären. De
personer som suttit i isolering i över
fyra månader har knappast en juste möjlig-
het att försvara och förklara sig. En
isolering som av Amnesty International be-
tecknats som tortyr!

De grundläggande frågeställningarna i terro-
ristaffären är fortfarande de samma som vi
skrev i AM för två månader sedan:

"Enligt FN:s deklaration om de mänskliga
rättigheterna så är envar som inte i kom-
stol överbevisats om sin skuld oskyldig.
Detta innebär att i denna affär har oskyldiga
personer utvisats. De har slitits från
arbete, hem, familj och vänner, för att för-
visas till en oviss framtid.
Därför står kraven fast:

UPPHÄV UTVISNINGARNA! ALLA PAPPER PÅ BORDET!.

GENERAL RAINER PÅ HAL IS

För några månader sedan var vår kära(?) post-
och ishockeygeneral Owe Rainer i farten och
talade sig varm för särskilda inträdesavgift-
er för att komma in på postkontoren på lör-
dagar. Detta i akt att minska kundtillström-
ningen, så att man på sikt skulle kunna
stänga kontoren på lördagarna.

General Rainer - som inom parentes sagt har
den absoluta topplönen bland statligt an-
ställda - tom högre än statsministern - ska
dock inte klandras i denna artikel. Han utför,
i likhet med sin kollega vid SJ sin uppgift
väl, han ser till att det kapitalistiska
företag har är satt att leda klarar sig så
bra som möjligt. Vadå, frågar någon, är posten
ett kapitalistiskt företag? Javisst! Post-
verket ska, precis som SJ, gå med *vinst*, det
har riksdagen bestämt. Visserligen har riks-
dagen också bestämt vissa saker som posten
ska göra, viss service som ska upprätthållas,
som kanske inte alltid är lönande. Men i gen-
gåld så har postverket fått monopol på dist-
ributionen av brev.

Vi kommer i fortsättningen få se allt fler
sätt att spara pengar på för postverket -
sätt att göra företaget mer lönsamt. Det
vanligaste är att skära ner lönekostnaderna.
Stänger man kontoren på lördagarna sparar
man personal - och pengar. Nåväl, detta med
att stänga kassaexpeditionerna går kanske i
linje med kraven från kassapersonalen. Men i
ett annat av Reiners rationaliseringsför-
slag är det inte så.

INGEN LÖRDAGSBREVBÄRING

I sommar är det inte någon utbäring av post
under åtta lördagar i Stockholmsområdet.
Det är sagt att det är ett prov, och resul-
tatet ska ligga till grund för en permanent
lösning. För hushållen innebär detta att den
post som avsänts på fredagen inte kommer att
delas ut förrän på måndagen. För brevbärarna
innebär detta att lördagens post delas ut på
måndagen, *tillsammans* med den post som också
annars skulle utdelats denna dag.

Vid en första anblick verkar det för en utom-
stående att brevbärarna skulle få en klar
förbättring - de lediga lördagarna mot att
jobba lite mer på måndagen. Men nu är det
faktiskt så, att i stadsbrevbäringen så har

vi brevbärare *redan sedan flera år haft le-
diga lördagar!* Genom att extrapersonal (skol-
ungdom) anställs och sätts in, så arbetar vi
bara en lördag i månaden. Det som postverket
räknar med att tjäna på med försöket i sommar
är utgifterna för extrapersonalen - genom att
de ordinarie brevbärarna bär ut lördagsposten
på måndagen. Till saken hör också att månda-
garna har varit "de bästa dagarna", med min-
dre post än andra dagar. Nu kommer måndagarna
att bli de värsta dagarna! Naturligtvis(?)
kommer vi brevbärare att, om denna lösning

genomförs permanent, kompenseras i form
av att distrikten minskas. Men *hur* mycket
mindre distrikten blir, återstår att se. Det
finns en sakt som inger farhågor - nämligen
facketes agerande.

USELT AVTAL

I samband med det aktuella försöket med in-
dragen lördagsbrevbäring, har naturligtvis
facket träffat ett särskilt avtal med post-
verket om ersättning för att vi tvingas bära
ut lördagens post på måndagen. När man först
hörde om resultatet av dessa förhandlingar
trodde man att det var fråga om ett dåligt
skämt. Vi får en *halvtimmas övertidsersätt-
ning* för vårt extraarbete som i själva verket
rör sig om flera timmar!

Det är sagt att erfarenheterna från sommarens
försök ska ligga till grund för en senare
permanent lösning - och om detta också då
gäller ersättningsfrågan så verkar det i
sanning oroande. Det är verkligen på sin
plats med starka protester från brevbärarna
sida mot avdelningens agerande. Avdelning
3001:s (Statsanställdas förbund) ordförande
Bengt Olsson, hade på ett klubbmöte där han
närvarade för att förklara (försvara?) det
usla avtalet ingenting annat att komma med
till försvar, än att vi brevbärare måste upp-
offra oss för att andra arbetargrupper skul-
le få det bättre - i detta fall kassapersona-
len. Hur dessa skulle få det bättre genom att
brevbärarna bara fått en halvtimmas övertid
i stället för t.ex. fyra glömde han att tala
om. "Härska genom att splittra..."

I frågan om lediga lördagar driver facket "
"krav" som inte är medlemmarnas utan postver-
kets. Det finns visserligen grupper av brev-
bärare (spec. lantbrevbärare) som kanske öns-
kar lediga lördagar enligt en lösning lik-
nande denna. Men det finns säkerligen lös-
ningar som kan tillgodose alla grupper, som
t.ex. i fråga om gruppkorsbanden (reklamen).
Då hotade postverket och facket med ett an-
tingen-eller: antingen reklam eller inte
reklam - och försökte på så sätt splittra
mellan de brevbärare som inte ville dela ut
reklam och de som var beroende av extrain-
komsterna från denna. Men tack vare bl.a.
Boden och Luleåbrevbärarnas vilda aktioner,
har vi nu fått ett avtal med *frivillighet*,
de som vill dela ut reklam har möjlighet till
det - och de som inte vill behöver inte.

På liknande sätt finns det säkert andra lös-
ningar på detta med lördagsbrevbäring. Man
kan t.ex. tänka sig ett system med att de
ordinarie brevbärarna bara arbetar var åtton-
de lördag mot var fjärde som nu. Då får också
skolungdomarna behålla sina möjligheter till
extrainkomster. Men då kan vi förstås inte
utgå från Owe Rainers och kapitalismens lön-
samhetstänkande...

"Röd Postis"

